

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Quattuor Euangelia ussui lectionum missae adcommadata
- Cod. Aug. perg. 207**

Hieronymus, Sophronius Eusebius

[S.I.], [9. Jahrh.]

Evangelium secundum Lucam

[urn:nbn:de:bsz:31-60784](#)

Eunter duo ad castellum in panis fractione xp̄m cognoscunt. Et reuersi
discipulis indicant. quibus ih̄s apparuit & plagas non credentibus ostendit.
A episcopem acfauum edendum accepit. Alloquitur apostolos. & cor eorum
aperit ad intellegendam quod hoc compati oportuerit. Et ut illic
errent donec in eos uenir & uirtus amonuit. Tunc benedixit eos &
& recessit. reliquitque laudante dñm intempro.

Ex plici vni capitulo I.

INCIPIT EVANGELIUM LUCAS.

UONIAM quidem multi conati

x sol
sunt ordinare narrationem quae in nobis compl & resunt
rerum. sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi uiderunt.
& minus tri fuerunt sermonis. Visum est & mihi ad secundo
a principio omnibus diligenter & ordine tibi scribere
optime theophile. ut cognoscas eorum uerborum de
quibus eruditus es ueritatem.

VIT INDIEBUS HEROIS

regis iudeae. sacerdos quidam nomine zacharias
deinceps abia. Et uxor illius filius aaron. & nomen
ei us elisab&h. Erant autem iusti ambo ante dñm.
incedentes in omnibus mandatis & iustificatio

nibus dñi sine querela. Et non erat illis filius eo quod esset
 elisabetha sterilis. & ambo processissent in diebus suis. Factum
 est autem cum sacerdotio fungetur in ordine uicissim ante
 dñm. secundum consuetudinem sacerdotii. sorte & cito ut incensum
 poneret. Ingressus inter templum dñi. & omnis multitudo erat populi
 orans foris ora incensi. Apparuit autem illi angelus dñi. stans
 ad extremitatem altaris incensi. Et zacharias turbatus est uidens. Et amor
 in ruit super eum. At autem ad illum angelus. Ne imere zacha-
 ria. quoniam scandalet a te deprecationua. Et uxori tua elisabetha pariet
 tibi filium. Ecce nomen eius iohannes. Et erit gaudium tibi
 & exultatio. Et multi in nativitate eius gaudebunt. Et item
 magius coram dño. & unum & sic eram non bibet. & spusco reple-
 bitur adhuc & cetera matris uiae. Et multos filiorum istrahel con-
 uertet addnem dñm ipsum. Et ipse praecedet & ante illum in spu-
 & uitate heliae. Ut conuertat corda patrum in filios. Et incre-
 dibiles ad prudentiam iustorum. Parare dñno plebem perfectam.
 Et dixit zacharias ad angelum. Unde hoc sciam. Ego enim sum
 senec. Et uxori mea processit in diebus suis.

Et respondens angelus dixerit. Ego sum gabrihel qui adsto ante
 dñm. Et missus sum loqui ad te. Ithaec tibi euangelizare.

Et ecce eris testis & non poteris loqui usque in diem quo haec

fiant. pro eo quod non credidisti uerbis meis quae implebuntur in tempore suo. Et erat plebs expectans zachariam. Et mirabantur quod tardare & ipse in templo. Egressus autem non poterat loqui ad illos. Et cognoverunt quod uisionem uidisse in templo. Et ipse erat inueniens illis. Et permanxit mutus. Et factum est ut implerentur dies offici eius. Abiit in domum suam. Post horam autem dierum concepit elisabeth uxoris eius. Et occultabat se mensibus quinque dicens. Quia sic fecit mihi dominus. in diebus quibus respectit auferre obprobrium meum inter homines. In mensa autem sexto. misericordia angelus gabrieli a deo in ciuitate galileae cui nomen nazareus ad virginem desponsatam viro cui nomenerat ioseph. de domo dauid. Et nomen virginis maria. Et ingressus angelus ad eam. dixit. Haue gratia plena dominus tecum. benedicta tu in mulieribus. Quia cum audiremus. turbata est in sermone eius. Et cogitabat qualiter ista salutatio. Et ait angelus ei. Ne timeras maria. inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in utero & paries filium. Et uocabis nomen eius ihesum. Hic erit magnus. Et filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dominus regnum sedem dauid patris eius. Et regnabit in domo iacob in aeternum. Et regnus eius non erit finis. Duxit autem maria ad angelum. Quomodo fieri studi.

qm̄ uirum noncognosco. Et respondens angelus dixit ei
 Sp̄s superuenientie. & uirtus altissimi obumbrabit tibi
 Ideoque & quod nascetur semiuocabitur filius dī. Et ecce eli
 sab&h cognatitia. Et ipsa concepit filium in senectute sua.
 Et hic mensis est sextus illi quae uocatur sterlis. quia non erit
 impossibile apud dī omne uerbum. Dixit autem maria. Ecce
 ancilla dī. si armihi secundum uerbum tuum. Et discessit
 ab illa angelus. Exsurgens autem maria indebus illis. abiit
 in montana cum festinatione inciuitatem iuda. Et intravit
 in domum zachariae. Et salutauit elisab&h. Et factum est ut
 audiret salutationem mariae elisab&h. exultauit infans in
 utero eius. Et repliedit sp̄s eius elisab&h. Et exclamauit uoce
 magna & dixit. Benedicta tu inter mulieres. Et benedictus
 fructus uentris tui. Et unde hoc mihi ut ueniat mater dī
 mei ad me. Ecce enim ut facta est uox salutationis tuae in
 auribus meis. Exultauit in gudio infans in utero meo.
 Et beata quae credidit. qm̄ per sicut urea quae dictas sunt
 ei ad dī. Et ait maria. Magnificat anima mea dī.
 Et exultauit sp̄s meus in dō salutarime. Qui respexit
 humilitatem ancillæ suæ. Ecce enim & hoc beatam me dicit
 omnis generationes. Quia fecit mihi magna qui potens

est. Et sc̄m nomeneius. Et misericordiaeius in progenies
& progenies timentabureum. Fecit potentiam in brachio suo.
dispersit superbos mente cordis sui. Deposuit potentes desadē.
Et exaltauit humiles. Et surientes impleuit bonis. Et diuites
dimisit inanis. Suscepit ista hel puerum suum. memorari
misericordiae sua. Sicut locutus est ad patres nros. Abraham
& semini eius in saecula. Mansit autem maria cum illa qua-
simensibus tribus. Et reuersa est in domum suam. Elisab&h
autem implauit tempus pariendi. Et peperit filium.
Et audierunt uicini & cognati eius. qui am magnificauit dñs miseri-
cordiam suam cum illa. Et congratulabantur ei. Et factum est
in die octauo. Venerunt circumcidere puerum. Et uocabant eum
nomine patris sui zachariam. Et respondens mater eius dixit.
Nequaquam. sed uocabitur iohanner. Et dixerunt ad illam.
Quianemo est incognitio tua. qui uocatur hoc nomine.
Innuebat autem patri eius. quem uell & uocari eum. Et postu-
lans pugillarem. scripsit dicens. Iohannes est nomeneius.
Et miratis sunt uniuersi. Apertum est autem illico os eius &
linguae eius. Et loquebatur benedicens dm. Et factus est timor
super omnes uicino seorum. Et super omnia montana iudeae
diuulgabantur omnia uerba haec. Et posuerunt omnes

quia audierant in corde suo dicentes Quid putas puer iste erit
 Et enim manus dñi erat cum illo. Et zacharias patere ius simple
 ture est spuso. Et proph&auit dicens Benedictus dñs dñs iustahel.
 Qui auisitauit & fecit redemptionem plebis sua. Eterexit
 cornu salutis nobis indomodauit pueris sui. Sicut locutus est
 per os sc̄orum. qui a saeculo sunt proph&arum eius. Salute
 &c inimicis n̄ris. Et de manu omnium qui oderunt nos. Ad faci
 endam misericordiam cum patribus n̄ris. Et memorari testa
 mentis sui sc̄i. Iusti randum quod iurauit ad abraham patrem
 n̄rum. daturum se nobis. Ut sine timore de manu inimicorum
 n̄rorum. Liberati seruamus illi. In sc̄itate & iustitia coram
 ipso omnibus diebus n̄ris. Et tu puer proph&a altissimi
 uocaberis. praeibir enim ante faciem dñi parare uias eius.
 Addandam scientiam salutis plebieius. in remissionem pecca
 torum eorum. Per uiceram misericordiae dñi. in quibus
 uisitauit nos oriens sc̄alo. In luminare his qui in tenebris
 & in umbra mortis sedent. Addirigendos pedes n̄ros in viam
 pacis. Puer autem crestebat & confortabatur sp̄u. Iterat
 inde se usque in diem ostensionis suae ad iustahel. Factum
 est autem in diebus illis. Ex iudicium acies a augusto. ut
 describeretur uniuersus orbis. Haec descriptio prima

27

facta est. a praeside syriae currino. Et ibant omnes.
ut profiterentur singuli insuam ciuitatem. Ascendit ante
& ioseph agalilaea deciuitate nata & h. in iudeam ciuitatem
david. quae uocatur bethleem. eo quod eis & de domo & familia
david. ut profiteretur cum maria desponsata sibi uxore
praegnante. Factum est autem cum essent ibi. implorauit
dies ut pareret. Et peperit filium suum primogenitum.
Et pannis eum inuoluit. Et rediuit eum in praesepio. quia
non erat eis locus in diuersorio. Et pastores erant in regione
eadem. vigilanter & custodientes uigilias noctis supragregem
suum. Et ecce angelus dñs & it iuxta illos. Et claritas dñi
circum fulsit illos. Et timuerunt timorem agno. Et dixit
illis angelus. Nolite timere. Ecce enim euangelizo uobis
gaudium magnum. quod erit omni populo. Quia natus est
uobis hodie saluator. qui est xp̄s dñs in ciuitate david. Et hoc
uobis signum. Inuenietis in sanctem pannis inuolutum. Et
postum in praesepio. Et subito facta est. cum angelo multi
tudo militiae caelestis. laudantium dm & dicentium.
Gloria in altissimis dō. Et in terra pax in hominibus bonae
uoluntatis. Et factum est ut discererent ab eius angeli
in celum. pastores loquebantur adiuicem. Transea

mus usque bethleem. Et videamus hoc uerbum quod factum
est. quod dñs ostendit nobis. Et uenerunt festinantes. Et
inuenerunt mariam & ioseph. Et infantem positum in pae-
sepio. Videntes autem cogiouerunt deuerbo. quoddictū
erat illis depuerohoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt.
Et de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria autem
conseruabat omnia uerba haec. conferens in corde suo.

Et reuersi sunt pastores. glorificantes & laudantes dñm.
In omnibus quae audierant & uiderant. sicut dictum est ad illos.
Et post quam consummati sunt dies octo ut circum cederetur.
vocatum est nomine iher. quod uocatum est ab angelo. prius
quam in utero conceperetur. Et post quam implausi sunt
dies purgationis eius. secundum legem moysi tulerunt illū
in iherusalem ut sisterent eum dño sicut scriptum est in legē dñi.
Quia omne masculinum adaperiens uulnus. scđ dño uoca-
bitur. Et uidarent hostiam secundum quoddictum est
in legē dñi. par tur turum. aut duos pullos columbarum.

ETECCE homo erat in iherusalem cuius nom-
is symeon. Et homo iustus & timoratus. expectans con-
solutionem iher. Et sp̄s erat in eo. Et responsum
aceperat a sp̄s eo. non uisurum semortem. nisi prius

uideret xp̄m dñi. Et uenit in sp̄u in templum. Et cum in
ducerent puerum ih̄m parentes eius. ut facerent secundū
consu&udinem legis pro eo. Et ipse accepit eum in uulnus suis.
Et benedixit dñs &dixit. Nunc dimittis seruum tuum dñe.
secundum uerbum tuum in pace. Quia uiderunt oculi mei
salutare tuum. quod parasti ante faciem omnium populorū.
Lumen ad reuelationem gentium. Et gloria plebis tua est iahel.
Eterat pater eius &mater. mirantes super his quaediceban
tur de illo. Et benedixit illis symeon. Et dixit ad mariam
matrem eius. Ecce positus est hic in ruinam. Et resurrectio
nem multorum in iahel. Et insignum cui contradicetur.
Et tu am ipsius animam per transibit gladius. ut reuelentur
& multis cordibus cogitationes. Eterat anna prophēta
filia phanuel d&r ibu a ser. Haec processerat in diebus
multis. Et uixerat cum uiro suo annis septem a virginitate sua.
Et haec uida usque ad annos octoginta quatuor. quae non disce
debat d&emplo. ieunius & obsecrationibus seruiens nocte adie.
Et haec ipse hora superueniens confitebatur dñs. Et loquebatur
de illo omnibus qui expectabant redemtionem hierusalem.
Et ut perfecerunt omnia secundum legem dñi. reuertisunt
in galilaeu in ciuitatem suam nazareth. Puer autem cresce

bat. Et confortabatur plenus sapientia. Et gratia dierat
 in illo. Et ibant parentes eius per omnes annos in hierusa-
 lem. in die solemnis paschae. Et cum factus esset annorum
 duodecim ascendentibus illis in hierosolymam. secundum
 consuetudinem die festi. Consummatisque diebus cum
 redirent. remansit puer ihu in hierusalem. Et non cognoue-
 runt parentes eius. Existimantes autem illum esse incom-
 tatu. venerunt iter diei. Et requirebant eum inter cognatos
 & notos. Et non inuenientes. regressi sunt in hierusalem
 requirent eum. Et factum est post triduum. inuenierunt
 illum in templo sedentem in medio doctorum audientem illos
 Et interrogantem eos.

Stupebant autem omnes quecum audiebant. super pruden-
 tia & responsore eius. Et uidentes. admiratis sunt.

Et dixit mater eius ad illum. Fili. quid fecisti nobis sic. Ecce
 pater tuus & ego. dolenter quaerebamus te. Et ad illos
 Quid est quod me quaerebatis. Nesciebatis quia in his quae
 patris mei sunt oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt
 uerbum. quod locutus est ad illos. Et descendit cum eis
 & uenit nazar&h. Et erat subditus illis. Et mater eius conser-
 uabat omnia uerba haec. in corde suo. Et ihu proficiebat.

sapiēntia & & aet&e; & gratia. Apud dñm & homines.

III.

L VI

III

art VII

lo II

& XII

ANNO AVTEM QVINTO DECIMO IMPERII TIBERIICARIS.

procurante pontio pilato iudeum. t&rarcha autem galileae.

herode. philippo autem fratre eius t&rarcha iutreiae. Et tra
chonitidis regionis. Et lymania abilinae. T&rarcha subprinci
pibus sacerdotum anna & caipha. factum est uerbum dñi super
iohannem zachariae filium in deserto.

L I

art VIII

an II

lo X

Etuens in omnem regionem iordanis. praedicans baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum. Sicut scriptum est in libro sermonum etiae proph&ae. Vox clamantis in deserto. parate viam dñi. rectas facite semitas eius. Omnis uallis implebitur.
& omnis monte & collis humiliabitur. Eterunt prava indirecta.

L VIII

art X

Dicebat ergo ad turbas. quae exiebant ut baptizarentur a ipso.

Cenimina uiperarum. quis ostendit uobis fugere auentur a iis.

Facite ergo fructus dignos paenitentiae. Et neceperitis dicere

patrem habemus abraham. Dico enim uobis. qui apoteſt dñs

de lapidibus istis ſuscitare filios abrahæ. Iamen in ſecuris

ad radicem arborum poſita eſt. Omnis ergo arbor non

facient fructum bonum. Excidetur & in ignem mittetur.

L VIII

X

set

Et interrogabant eum turbae dicentes. Quid ergo faciemus?

xiii.

Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas tunicas. dñe non
 habent. Et qui habet escas. similiter faciat. Venerunt autem
 & publicani ut baptizarentur. Et dixerunt ad illum. Magister.
 quid faciemus? At ille dixit ad eos. Nihil amplius quam quod
 constitutum est uobis faciat. Interrogabant autem eum &
 milites dicentes. Quid faciemus & nos? Et ait illis. Nem
 nem concutatis neque calumniam faciat. Et contenti esto
 testipendius uris. Existimante autem populo & cogitanti
 bus omnibus in cordibus suis de iohanne. neforte ipse esset
 xps. Respondit iohanner dicens omnibus.

Ego quidem aqua baptizo uos. veni & enim fortior me. cuius
 non sum dignus soluere corrigiam calciamentorum eius.

Ipse uos baptizabit in spacio & igni.

Cuius uentilabrum in manu eius. Et purgauit aream suam
 & congregabit triticum in horre suum. Paleas autem
 combur& igni in & tinguibili. Multa quidem & alia & cor
 tans. Euangelizabat populo.

Herodes autem tetrarcha cum corriperetur ab illo. de
 herodiade uxore fratris sui. Et de omnibus malis quaefecit
 herodes. Adiecit & hoc supra omnia. Et inclusit iohanne
 in carcерem.

Factum est autem cum baptizari et omnis populus. Et huius

baptizato & orante. aper tu est caelum & descendit

spiritus corporalis specie sicut columba in ipsum. Et vox

de caelo facta est. Tuis filius meus dilectus. In te placuit mihi.

Et ipse iheserat incipiens quasi annorum triginta. ut putaba

tur filius ioseph.

Quis fuit heli

Quis fuit mathat

Quis fuit leui

Quis fuit melchi

Quis fuit ianne

Quis fuit ioseph

Quis fuit mathathie

Quis fuit amor

Quis fuit naum

Quis fuit herli

Quis fuit naggae

Quis fuit maath

Quis fuit mathathie

Quis fuit semei

Quis fuit ioseph

Quis fuit ioda

Quis fuit iohanna

Quis fuit rera

Quis fuit zorobabel

Quis fuit salathiel

Quis fuit neri

Quis fuit melchi

Quis fuit addi

Quis fuit coran

Quis fuit helmadan

Quis fuit her

Quis fuit hieru

Quis fuit heliezer

Quis fuit iorim

Quis fuit mathad

Quis fuit leui

Quis fuit simeon

Quis fuit iuda

Quis fuit ioseph

Quis fuit iona

Quis fuit heliacm

Quis fuit melea

Quis fuit menna

Quis fuit mathata

Quis fuit nathan

Quis fuit dauid

Quis fuit iesse

Quis fuit obed

Quis fuit booz

Quis fuit salmon

Quisfuit naason   **Q**uisfuit nachor   **Q**uisfuit lamech
Quisfuit aminadab   **Q**uisfuit seruch   **Q**uisfuit mathusale
Quisfuit aram   **Q**uisfuit ragau   **Q**uisfuit enoch
Quisfuit erom   **Q**uisfuit phalech   **Q**uisfuit iared
Quisfuit phares   **Q**uisfuit eber   **Q**uisfuit maleleel
Quisfuit iudee   **Q**uisfuit sale   **Q**uisfuit caanan
Quisfuit iacob   **Q**uisfuit cainan   **Q**uisfuit enos
Quisfuit isaac   **Q**uisfuit arfaxat   **Q**uisfuit rach
Quisfuit abrahe   **Q**uisfuit sem   **Q**uisfuit adam
Quisfuit tharæe   **Q**uisfuit noe   **Q**uisfuit di

Ib's autem plenus spusco regressus est a iordanе. Et age
 batur in spu in deserto diebus quadraginta. Et temptabatur adiabolo
Et nihil manducavit in diebus illis. Et consummatis illis esurit.
 Dixit autem illi diabolus. Si filius dier. dic lapidi huic ut panis
 fiat. Et respondit ad illum illi. Scriptum est. quia non
 in pane solo vivit homo. sed in omni uerbodi. Edixit illum
 diabolus. Et ostendit illi omnia regna orbis terrae in momen
 to temporis. Et ait ei. Tibi dabo potestatem hanc uniuersam
 & gloriam illorum. qui a mihi tradicuntur. Et cui uolo donilla
 Tu ergo si adoraueris coram me. Erunt tua omnia. Et re
 spondens illi. dixit illi. Scriptum est. dm dñm tuum adora

bis. Et illis soli seruier. Et duxit illum in iherusalem. & statuit
eum suprapinnam templi. Et dixit illi. Si filius dier. mitte te
hinc deo sum. Scriptum est enim. quod angelus suis mandauit
dete ut conservent te. Et quia in manibus tollent te. ne forte
offendas ad lapidem pedem tuum. Et respondens ih̄s ait illi.
Dictum est. non temptabis dñm dñm tuum. Et consummata
omni temptatione. diabolus recessit ab illo usque ad tempus.

Et regressus est ih̄s in iuitate sp̄r. ingalileam. Et fama erat
per uniuersam regionem de illo. Et ipse docebat in sinagogis
eorum. Et magnificabatur ab omnibus.

Inuenit nazarens̄ ubi erat nutritus. Et intravit secundum
consuetudinem suam dies sabbati in sinagogam. Et surrexit
legere. Et tradidit illi liber prophetae esiae. Et tunc
uoluit librum. inuenit locum ubi scriptum erat. Sp̄s dñi
super me. propter quod uinxisse. Euangelizare pauperibus
misit me. Sanare contritos corde. praedicare captiuis remis-
sionem. Et caecis uisum. Dimittere confractos in remissi-
onem. praedicare annum dñi acceptum. Et diem retributio-
nis. Et cum plicuisse librum. reddidit ministro & sediit.
Et omnia in sinagoga oculi erant intendentes in eum. Coepit
autem dicere ad illos. Quia hodie impl&aest haec scriptura
in auribus uris.

E omnes testimonium illudabant & mirabantur in uerbis
gratiae quae procedebant de ore ipsius. Et dicebant. Nonne
hic filius est ioseph?

Et illis. Utique die & is mihi hanc similitudinem. Medice cura te
ipsum. Quanta audiuimus facta in capernaum. fac & hic
in patria tua.

Ait autem. Amendicouobis. qui nemo propheta acceptus est
in patria sua.

In ueritate dicouobis. multae uiduae erant in diebus heliae
in irahel. quando clausum est caelum annis tribus & mensi-
bus sex. cum facta esset fama magna in omnitem terra. Et ad nullam
illarum missus est helias. nisi insarepta sydoniae ad muli-
erem uiduum. Et multe leprosi erant in irahel sub heliso
propheta. Et nemo eorum mundatus est. nisi in manu syrus.
Et repletis sunt omnes in sinagoga haec audienter. Et sur-
reverunt & elecerunt illum & tracuitatem. Et duxerunt
illum usque ad super cilium montis. supra quem ciuitas
illorum erat aedificata. ut praecipitarentem. Ipse autem
transiens. per medium illorum ibat.

Et descendit in capernaum ciuitate galileae. ibique docebat
illos sabbatis.

L. ANXII
II. Lxxii
III. xxxii
IV. xxviii
V. viii
VI. xxii

Et stupebant in doctrina eius. quia in potestate erat sermone eius.

Et in synagoga erat homo habens demonium in mundum.

& exclamauit uoce magna dicens. Sine. Quid nobis & tibi
ihu nazarene. venisti perderenos. Scio te quis sis sed eti
crepauit illi hys dicens. Obmutesc. Et exabillo. Et cum pro
iecisse illum demonium in medium. exstabillo. nihil que illū
nocuit. Et factus est pavor in omnibus & conloquebantur.
ad inuicem dicentes. Quod est hoc uerbum quia in potestate
& uirtute imperat in mundis spiritibus & & ceunt. Et diuul
gabatur fama de illo in omnem locum regionis.

L. ANXII
II. Lxxii
III. xxxii
IV. xxviii
V. viii
VI. xxii

Surgens autem de synagoga. introiuit in domum sermonis.

Socrus autem sermonis tenebatur magnis febribus & ergo au
runt illum pro ea. Et stans super illam. imperauit febri &
dimisit illam. Et continuo surgens. ministrabat illis. Cum
sol autem occidisset. omnes qui habebant infirmos uariis
languoribus. ducebant illos ad eum. At ille singulis manus
inponens curabat eos.

L. ANXII
II. Lxxii
III. xxxii
IV. xxviii
V. viii
VI. xxii

Exiebant autem demonia a multis clamantia & dicentia.

quia tu es filius dei. Et increpans non sinebatur a loqui. quia
sciebant ipsum esse xp̄m.

L. ANXII
II. Lxxii
III. xxxii
IV. xxviii
V. viii
VI. xxii

Acta autem die. egressus ibat in desertum locum. Et turba

requirebant eum. Et uenerunt usque ad ipsum. Et dñe
bant illum. ne discederet ab eis. Quibus ille ait. Quia & alii
ciuitatibus oportet me euangelizare regnum dñi. quia ideo
missum est.

Factum est autem cum turbae inruerent in eum ut audirent
uerbum dñi. Et ipse stabat secus stagnum gennesar&h. ¶
Et uidit duas naves stantes secus stagnum. Piscatores autem
descenderant. Et lauabantur & ia. Ascenderant autem in una
nauem quae erat symonis. rogamiteum a terra reducere
pusillum. Et sedens docebat denauiculaturbas.

Et cessauit autem loqui. dixit ad simonem. Duci naltum.
Et laxate retia uira incapturam. Et respondens symon.
dixit illi. Praeceptor. per totam noctem laboranter nihil
coepimus. in uerbo autem tuo laxabor & e. Et cum hoc fecissent.
concluserunt piscium multitudinem copiosam. Rumpesba
tur autem r&eeorum. Et annuerunt socii quierant in alia
nau. ut uenirent & adiuuarent eos. Et uenerunt. Et imple
uerunt ambar nauicular. ita ut mergerentur.

Quod cum uideret simon p&r. procidit ad genua iudicens.
Examine. quia homo peccator sum dñe. Stupore enim circum
dederat eum. Et omnes qui cum illo erant incaptura piscium

quam ceperant. Similiter autem Iacobum & Iohannem
filios Zebedaei quierant socii symonis.

Et erat ad symonem ih̄s. Noli timere. ex hoc iam homines eris
capiens. Et subductis ad terram nauibus. relatis omni-
bus secuti sunt illum.

Et factum est cum esset in una ciuitate. Et ecce vir plenus lepra.
Et uidens ih̄m. et procidens in faciem. Rogavit eum dicens.
Dñe. si vis. potes me mundare. Et extendens manum. et ag-
git illum dicens. Volo. mundare. Et confessim lepra
discessit ab illo. Et ipse praeccepit illi. ut nemini diceret.
Sed uade ostende te sacerdoti. Et offer pro mundatione
tua. sicut praeccepit moys̄er in testimonium illis.

Perambulabat autem magister moys̄er de illo. Et conueniebant
turbae multae ut audirent. Et curarentur ab infirmitatibus suis.

Ipsa autem secedebat in desertum. Et orabat.

Et factum est in vna die fr̄um. Et ipse
sedebat docens. Ererant pharisei sedenter. Et legi docto-
res qui uenerant & omni castello galileae & iudeae & hie-
rusalem. Et uir tu erat dñi ad sanandum eos.

Et ecce uir iportanter in letto hominem quierat paralyticus.
Et quaerebant eum inferre & ponere ante eum. Et non in-

uenientes qua parte illum inferrent praeturba. Ascenderunt
 supractum. Et per regulas submisérunt illum cum lecto inmedi-
 um ante ihm. Quorum fidem ut uidit. dixit. Homo. remittan-
 tur tibi peccata tua. Et cooperant cogitare scribue & pharisaei.
 dicenter. Quis est hic qui loquitur blasphemias? Quis potest di-
 mittere peccata nisi solus dñs? Ut cognouit autem ih̄s cogitatio-
 nes eorum. respondens dixit ad illorū. Quid cogitat in cordibus
 urū? Quid est facilius dicere dimituntur tibi peccata. Andicere
 surge & ambula. Ut autem scias. quia filius hominis potesta-
 tem habet in terra dimittere peccata. At paralytico. Tibidico.
 surge tolle lectum tuum. Ituade indomum tuam. Et confesum
 surgens coram illis. tulit in quo iacebat. Et abiit indomum suum
 magnificans dñm. Et stupor adprehendit omnes. Et magnificabant
 dñm. Et replasunt timore. dicenter. Quia vidimus mirabilia hodie.
Et post haec eccl̄. ita uidit publicanum nomine leui sedentem
 ad teloneum. Et ait illi. Sequereme. Et relatis omnibus surgens
 securus est eum.

Et fecit ei coniurum magnum leui indomosua. Eterat turba
 multa publicanorum & aliorum quicum illi erant discumen-
 ter. Et murmurabant pharisaei & scribæ eorum dicentes addisci
 pulos eius. Quare cum publicanis & peccatoribus manducatis & bibitis

Et respondens ih̄s. dixit ad illos. Non enim quis sanus est medico.

sed quia male habent. Non ueni uocare iustos. sed peccatores in pae
nitentiam. At illi dixerunt adeum. Quare discipuli iohannis ie
nunt frequenter & obsecrations faciunt. similiter & phariseorum.
tui autem edunt & bibunt. Quibus ipse ait. Numquid potestis filio
sponsi dum cum illis est sponsus facere ieunare. Venient autem
dies. Et cum ablatus fuerit ab illis sponsus. tunc ieunabunt in
illis diebus. Dicebat autem & similitudinem ad illos. Qui tanemo
commissuram a uestimento nouo inmitit in uestimentum
u&us. Alioquin. Et nouum rumpit. Et u&er in non conuenit
commissura anouo. Et nem o mitat uinum nouum in utres
u&eres. Alioquin. ramp& uinum nouum utres. Et ipsum effun
datur & utres peribunt. Sed uinum nouum in utres nouos mit
endum est. Et utraque conseruantur. Et nemo bibens u&us.
statim uult nouum. Diet enim. u&us melius est.

Factum est autem in sabbato secundo primo cum transire & persat
vellebant discipuli eius spicas & manducabant confricantes
manibus. Quidam autem phariseorum dicebant illis.
Quid facitis quod non licet in sabbatis. Et respondens ih̄s
adeos dixit. Ne hoc legistis quod fecit dauid cum esuristi &
ipse & qui cum eo erant. quomodo intravit indomum di &

panes propositionis sumpsit & manducauit. Et dedit his quia
ipso erant quos non licet manducare. nisi tantum sacerdotibus.

Et dicebat illis. Quia dñs est filius hominis & iam sabbati.

Factum est autem & in alio sabbato ut intraret in synagogam &
doceret. Eterat ibi homo. Et manus eius dextera erat arida.

Observabant autem scribæ & pharisei si in sabbato curaret. ut in
uenirent unde accusarent illum. Ipse vero sciebat cogitationes eorum.
Et ait homini qui habebat manum aridam. Surge & sta in medium.
Et surgens stetit. Ait autem ad illos ihesus. Interrogouit silicet sabbati
ut benefacere animale. Animam salvam facere an perdere.

Et circum spexit omnibus. dixit homini. Extende manum tuam.
Et extendit. Et restata est manus eius. Ipsi autem repli sunt in
sipientia. Et conloquebantur ad invicem quid nam ficerent ihesu.

Factum est autem in illis diebus. Exiit in montem orare. Et erat
per noctem in oratione.

Et cum dies factus esset. vocauit discipulos suos. et elegit duodecim & ipsos
quos & apostolos nominavit. Simonem quem cognominauit petrum
& andream fratrem eius. Iacobum & iohannem. philippum & bar
tholomeum. matheum & thomam. Iacobum alphei. Et simonem
qui vocatur zelotes. Iudam iacobi. et iudam scariotum qui fuit proditor.
Idescendens cum illis stetit in loco campestri. Et turba discipuloru

eius. Et multitudine copiosa plebis. Ab omni iudea & hierusalem.

Et maritima. Et tyri & sydonis. qui uenerant ut audirent eum
& sanarentur a languoribus suis. Et qui exabantur abspi-
ritibus in mundis curabantur. Et omnis turba quaerebat
eum tangere. quia uirtus de illo scriebat & sanabat omnes.

Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat. Beati pauperes.
quia regnum dñi est.

Beatи qui nunc esuritis. quia saturabimini.

Beatи qui nunc flent. quia ridebitis.

Beatи eritis cum uos oderint homines. Et cum separauerint uos &
probrauerint. Et iecerint nomen uram tamquam malum propter
filium hominis. Cauda et in illa die & exultate. Ecce enim merces
ura multa in caelo. Secundum haec enim faciebant prophætis
patres eorum.

Verum tamen uae uobis diuitibus. quia habetis consolationem uram.
Vae uobis qui saturati estis. quia esurietis. Vae uobis qui ridetis
nunc. quia lugebitis & flebitis.

Vae cum bene uobis dixerint omnes homines. Secundum haec faci-
ebant pseudo prophætis patres eorum.

Sed uobis dico quia auditis. Diligitе inimicos uos. benefacite his
qui uos oderunt. Benedicite male dicentibus uos. orate pro ca-
lumniantibus uos.

BI quite percudit in maxillam: prebe & alterum. Et abeo qui auferat
tibi uestimentum. Etiam tunicam noli prohibere. Omnia autem
p&entia te tribue. Et qui auferat quae tua sunt nere p&as.

Et pro tua uictis ut faciant uobis homines. Et uos facite illis similiter.

Et si diligitis eos qui uos diligunt. quae uobis est gratia. Nam & pecca-
tores diligentes sedilgunt. Et si benefecit uos qui uobis bene-
faciunt. quae uobis est gratia. siquidem & peccatores hoc faciunt.

Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere. quae gratia
est uobis. Nam & peccatores peccatoribus fenerantur. ut reci-
piant equalia. Veruntamen diligite inimicos uos. Et benefacte
& mutuum date. nihil desperantes. Et erit mercerūta multa.
Et eritis filii altissimi. Quia ipse benignus est super ingratos
& malos. Estote ergo misericordes. sicut & pater ur misericors est.

Nolite iudicare. & non iudicabimini. Nolite condemnare. Et
non condemnabimini. Omitte. Et dimittemini. Date. Et
dabitur uobis. Mensuram bonam & confersam & coagitatam.
Et super effluentem. dabunt insinuum urm. Eadem uero men-
sura. qua mensa fueritis. rem&1&ur uobis.

Dicebat autem illis & similitudinem. Numquid potest caecus
caecum ducere. non ne ambo insoueam cadunt?

Non est discipulus super magistrum. Perfectus autem omnis
erit sicut magister eius.

sicut

L LXXX
V art. **L** **Q**uid autem uider festucam in oculo fratris tui. Trabem autem
qua in oculo tuo est non consideras. Aut quomodo poteris dicere frater tuus frater. sine hinc festucam de oculo tuo. ipse
in oculo tuo trabem non uident. **H**ypocrita. hic primum trabem
de oculo tuo. Et tunc perspicies ut educas festucam de oculo fratris tui.

L Le
V art. **L** **N**on est enim arbor bona quae facit fructus malos. neque arbor mala
faciens fructum bonum. Vnaquaque enim arbor de fructu suo cognoscitur.

L **V** art. **L** **N**eque enim de spinis colligunt siccus. Neque derubo uindemiantur.

L **V** art. **L** **B**onus homo de bono thesauro cordis sui. profert bonum. Et ma-
lus homo de malo thesauro profert malum. Ex habundantia
enim cordis. ost loquitur.

L Leuit.
V art. **L** **III** **Q**uid autem uocatis me dñe dñe. Et non factus quae dico?

L **V** art. **L** **M**nis qui uenit ad me & audit sermones meos & facite eos. ostendam uobis cui similis sit. Similis est homini aedificanti domum.
qui fodit in altum. et posuit fundamenta supra peram.
Inundatione autem facta. in liru est flumen domui illi &
non potuit eum mouere. Fundata enim erat supra peram.
Qui autem audit & non facit. similis est homini aedificanti domum
suam supraterram sine fundamento. In qua in liru est
fluuius. Et continuo etidit. Et facta est ruina domus illius magna.

L Leuit.
V art. **L** **III** **C**um autem implexus omnia uerba sua in aures plebis. intrat. **VI.**

uit capharnaum. Centurionis autem cuiusdam seruus male
habens erat moritus. qui illerat pr&iosus. Et cum audisset
de ihu. misit ad eum seniores iudeorum. rogans eum ut ueniatur
& saluar& seruum eius. At illi cum uenissent ad ihu. rogabant
eum solliciti dicentes ei. Qui a digno est ut hoc illi preter.
Diligit enim gentem nostram. Et synagogam ipse aedificauit nobis.
Ihs autem ibat cum illis. Et cum iam non longe esset a domo. misit
ad eum centurio amicos dicens. Domine. noli uexari. Non enim
dignissimum ut subiectum meum intres. propter quod & me
ipsum non sum dignum arbitratus ut ueniire ad te. Sed dic
uerbo. & sanabitur puer meus. Nam & ego homosum sub po
testate constitutus. habens sub me militis. Et dico huic uade
& uadit. Et alio ueni. Et uenit. Et seruomeo factus. Et facit.
Quo auditio ihs miratus est. Et conuersus sequentibus se turbis
dixit. Amendicouobis. nec in israhel tantam fidem inueni.
Et reuersi qui missi fuerant domum. inuenierunt seruum qui languerat sanum.
Et factum est deinceps. ibat inciuitatem quae uocatur nam.
et ibant cum illo discipuli eius. & turba copiosa. Cum autem
ad propinquar& porta ciuitatis. ecce defunctus effere
batur. filius unicus matris suae. Et haec uidua erat.
et turbaciuitatis multa cum illa. Quam cum uidisset dñs.

misericordiamotus super eam. dixit illi. Noli flere. Et ac-
cessit. Et tergit loculum. Huius autem qui portabant. sterunt.
Et ait. Adolescent. Tibi dico. surge. Et resedit quierat
mortuus. Et coepit loqui. et dedit illum matris uiae. Accepit
autem omnes timor. et magnificabant dominum dicentes. Qui a pro-
pheta magnus surrexit innobis. Et qui ad suos ita plebem suam.
Et leeu
x sot
leeu
v cu
o cu
ter his sermo in universam iudeam de eo. Et omnes circaregione.
Et nuntiauerunt iohanni discipuli eius. de omnibus his. Et con-
uocauit duos discipulos suis iohannem. Et misit ad ihum dicens.
Tues qui uentur ues analium expectamus. Cum autem uenis-
sent adeum uiri. dixerunt iohannes baptista misit nos ad te
dicens. Tues qui uentur ues analium expectamus. In ipsa
autem hora curauit multos alanguoribus & plagiis & spiritibus
malis. Et caecis multis donauit uisum. Et respondens dixit
illis. Cuntes nuntiate iohanni. quae uidistis & audistis. Quia
caeci uident. claudi ambulant. leprosi mundantur. Surdi
audiunt. mortui resurgunt. pauperes euangelizantur.
Et beatus est. qui non fuerit scandalizatus in me. Et cum dis-
cessissent nunti iohannis. coepit dicere de iohanne ad turbas.
Quid existis in desertum uidere arundinem uento moueri.
Sed quid existis uidere hominem mollibus uestimentis induitum.

.xv.

Ecce qui inueste pr&iosum & deliciis in domibus regum sunt.

Sed quid & istis uidere proph&a. Vtique dico uobis & plus quā proph&a.

Hic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam. qui praeparabit viam tuam ante te.

Dico enim uobis. maior inter natos mulierum proph&a iohanne baptista nemo est. Qui autem minor est in regnodi maiore stillo.

Et omnis populus audient. & publicani. iustificauerunt dm baptizati baptismo iohannis. pharisaei autem & legis periti consilium spreuerunt in se & ipso non baptizati abeo.

Cuius ergo similes dicam homines generationis huius. Et cui similes sunt?

Similes sunt pueris sedentibus in foro & loquentibus ad inuicem & dicentibus. cantauimus uobis tibis. & non saltastis. Lamentauimus. Et non plorastis. Venit enim iohannes baptista. neque manducans panem. neque bibens uinum. Et dicitur. Demonium habet. Venit filius hominis manducans & bibens. Et dicitur. Ecce homo uorator & bibens uinum. Amicus publicanorum & peccatorum. Et iustificata est sapientia ab omnibus filius suis.

Cogauit autem illum quidam de pharisaeris. ut manducaret cum illo.

Et ingressus domum pharisaei. discubuit. Et ecce mulier quae erat in ciuitate peccatrix. ut cognovit quod accubuit in domo pharisaei. At tulit alabastrum unguenti. Et stan&ro

secus pedes eius. Lacrimis coepit rigare pedes eius. Et capillus
capitis sui tergebat. Eto sculabatur pedes eius. Et unguento
unguebat. Videns autem phariseus qui vocauerat eum. Ait inter
se dicens. Hic si es propheta. scir& utique quae& qualis mulier
est& quae tangiteum. quia peccatrix est. Et respondens ih̄s.
dixit ad illum. Simon. habeo tibi aliquid dicere. At ille ait.
magister. die. Duo debitores erant eisdam feneratori. unus de
bebat denarios quingentos. Alius quinquaginta. Non haben
tibus illis unde redderent. donauit utrisque. Quis ergo eum
plus diligit? Respondens simon. dixit. Aestimo quia is cui
plus donauit. At ille. dixit ei. Recce iudicasti. Et conuersus
ad mulierem. dixit simoni. Vider hanc mulierem. Intravit
domum tuam. Aquam pedibus meis non dedisti. Haec autem
lacrimis rigauit pedes meos. Et capillus suis tergit. Oculum mibi
non dedisti. haec autem & quo intravit. non cessauit osculari
pedes meos. Oleo caput meum non unxit. haec autem unguento
unxit pedes meos. Propter quod dicti tibi. Remittuntur ei pecca
ta multa. q̄nd dilexit multum. Cui autem minus dimitatur.
minus diligit. Dixit autem ad illum. Remittuntur tibi peccata.
Et coeperunt quisimul accubebant dicere intrasse. Quis est
hic qui iam peccata. si dimitat? Dixit autem ad mulierem.

L Fides tua ter suam fecit. vade in pace.

Et factum est deinceps. Et ipse iter faciebat per ciuitatem & castellum
praedicans & euangelizans regnum dī. Et duodecim cum illo. Et
mulieres aliquae quaerant curatae ab spiritibus malignis & in
firmitatibus. Maria quae uocatur magdalene de qua demonia
septem exierant. Et iohanna uxoris chuzae. procuratoris herodis.
Et susanna. Italiæ multæ quaeministrabant eis. facultatibus suis.

Cum autem turba plurima conueniret. Et deciuitatibus propera-
rent ad eum. dixit persimilitudinem. Exiit qui seminat semi-
nare semensuum. Et dum seminat. Aliud cecidit secus uiam &
conculetum est. Et uolucres cali comedenterunt illud. Et aliud
cecidit super apertam. Et natum aruit quia non habebat umorem.
Et aliud cecidit inter spinas. Et simul & ortae spinae suffocauerunt
illud. Et aliud cecidit in terram bonam. Et ortum fecit fructum
centuplum. Haec dicens clamabat. Qui habet & aures audiendi
audiat. Interrogabant autem eum discipulie eius quae esset
haec parabola. Quibus ipse dixit. Vobis datum est nosse
mysterium regni.

Ceteris autem in parabolis. ut uidentes non videant. Et audientes
non intellegant.

Est autem haec parabola. semen est uerbum dī. Qui autem

8

secus viam sunt. his sunt qui audiunt. Deinde uenit diabolus
& tollit uerbum decor de eorum ne credentes saluifiant. Nam
qui super p̄tam. quicum audierint cum gaudio suscipiunt
uerbum. Et hi radices non habent. qui ad tempus credunt. Et
in tempore temptationis recedunt. Quod autem in spiritu
cecidit. hi sunt qui audierunt. Et a sollicitudinibus & diuitiis
& uoluptatibus uitae eunter suffocantur & non referunt fructū.
Quod autem in bona terram. his sunt qui in corde bono & opti-
mo audientes uerbum retinent. Et fructū adferunt in pacientia.
Nemo autem lucernam accendit. operit eam uasa. Aut subtrahit
lectum ponit. sed supra candelabrum ponit. ut intranter
uideant lumen.

Non enim est occultum quod non manifestetur. Nec absconditum
quod non cognoscatur & in palam ueniat.
Vide et ergo quomodo auditur. qui enim habet dabitur illi. Et qui
cum que non habet & iam quod putat se habere auferetur ab illo.
Venerunt autem ad illum mater & fratres eius. Et non poterant
adire eum præ turba. Et nuntiatus est illi. Mater tua & fra-
tres tu stant foris uolentes te uidere. Qui respondens dixit
adeo. Mater mea & fratres mei. his sunt qui uerbum di audi-
unt & faciunt.

Lxxviii
II
 actum est autem in una dierum. et ipse ascendit in nauiculam. &
 discipulieus. et ait ad illos. Transferremus trans stagnum. &
 ascenderunt. Nauigantibus autem illis. obdormiuit. Et descendit
 procella uenti instagnum. et complebantur. & periclitabantur.
 Accederent autem. suscitauerunt eum dicentes. Praeceptor. perimus.
 At ille surgens. increpauit uentum. & tempestatem aquae. Et cessa-
 uit. Et facta est tranquillitas. Dixit autem illis. Vbi est fides tua?
 Qui timenter miratis sunt. dicentes ad inuicem. Quis putas hic est.
 quia & uentis imperat. & mari. & oboediunt ei.
 Enauigauerunt autem ad regionem gerassenorum. quae est contra
 galileam. Et cum egressus esset ad terram. occurrit illi uir
 quidam qui habebat demonium iam temporibus multis. Et uesti-
 mento non in duebatur neque indomomanebat sed in monu-
 mentis. Is ut uidet ih̄m procidit ante illum. Et exclamans uoce
 magna dixit. Quid mihi & tibi est ih̄u filii altissimi? Obsecro
 te neme torqueas. Praecipiebat enim spiritui in mundo ut &
 r. & ab homine. Multis enim temporibus arripiiebat illum.
 Et uinciebatur catenis. & compedibus custoditus. Et ruptis uin-
 culis agebatur ademonio indeserta. Interrogauit autem illum
 ih̄s dicens. Quod tibi nomen est. At ille dixit. Legio. Quia
 intrauerant demonia multa in eum. Et rogabant illum.

ne imperare & illis ut in abyssum irent. Erat autem ibi greg
pororum multorum pascentium in monte. Et rogabanteum
ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. Exierunt ergo
demonia ab homine. & intrauerunt in porcos. Et impetu abiit
grec per praecipsum stagnum. & suffocatus est. Quod ut auiderunt
factum qui parcebant. fugerunt. & nuntiauerunt in ciuitatem
& in villas. Exierunt autem uidere quod factum est. & uenerunt
ad ih̄m. Et inuenierunt hominem sedentem aquo demonia & ie
rant uestitum ac sanamente ad pedes eius. Et timuerunt. Nunt
auerunt autem illis & qui uiderant quomodo sanus factus esset &
alegione. Et rogauerunt illum omnis multitudo regionis gen
senorum ut discederet ab ipsis. qui a timore magno tenebantur.

L Lxxviii
M VIII
an. xliii

I pse autem ascendens haem reuersus est. Et rogabat illum uir
aquo demonia & ierant ut cumeo essent. Dimisit autem eum ih̄s
dicens. Redidomum tuam. & narra quanta tibi fecit d̄s. Et
abit per universam ciuitatem praedicans. quanta illi fecist& ih̄s.

L Lxxix
II Lxxxi
an. xliii

F ACTUM EST ET AVTEM CVM REDISSET IHS VII.
Acccepit illum turba. Erant enim omnes spectantes eum. Et ecce
uenit uir cui nomen Iairus. Et ipse princeps synagogae erat.
Et ecce id ad pedes ih̄i. rogans eum ut intraret & indomum eius.
quia filia unica erat illi fere annorum duodecim. & haec

moriebatur. Et contigit dum ira & turbis comprimebatur.
 Et mulier quae dama erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim.
 quae in medicos erogauerat omnem substantiam suam. nec ab
 ullo potuit curari. Accessit rero & tu & itegit simbriam uestimentie
 tu eius & confessimis tu & it fluxus sanguinis eius. Ita tu ihs;
 Quis est qui me tu & itegit? Negantibus autem omnibus. dixit petrus.
 Et quicum illo erant praceptor. turbe recomprimunt & afflu
 gunt. et dicit quis me tu & itegit? Et dixit ihs. Tu & itegit me aliquis.
 Nam ego noui uirtutem deme & sis. Vident autem mulier quia
 non latuit. tremens uenit & procidit ante pedes illius. Et ob
 quam causam tu & itegit eum. indicauit omni populo & quem
 admodum confessimis sanata sit. At ipse dixit illi. Filia fidei
 tua te saluam fecit. vade in pace. Adhuc illo loquente uenit
 quidam ad principem synagogae dicens ei. Qui amortua est
 filiatua. noli uexare illum. Ihs autem auditu hoc uerbo. Respon
 dit patri puellae. Noli timere. credet tantum & salua erit.
 Et cum uenisset & domum. non permisit intrare secum quemqua
 nisi petrum & iacobum & iohannem. & patrem & matrem
 puellae. Flebant autem omnes & plangebant illam. At ille
 dixit. Nolite flere. non est mortua sed dormit. Et den
 debante eum. scientes qui amortua erat. Ipse autem tenens

manum. clamauit dicens. Puella surge. & reuersus est spiritus
eius. & surrexit continuo. Et iussit illi dari manducare. Et stu-
puerunt parentes eius. quibus praecepit ne alii cūdicerent quad-
factum erat.

CONVOCATIS AUTEM DUODECIM APOSTOLIS.

L. Lxxviii
11. ac. lxxxiii
an. xxxiii dedit illis virtutem & potestatem super omnia daemonia. Et ut

L. Lxxviii
11. ac. lxxxiii
an. lxxii Languores curarent. & misit illos praedicare regnum & sanare infirmos.

Et ait ad illos. Nihil tuleritis in via. Neque virgam. neque peram.
neque panem. neque pecuniam. neque duas tunicas habeatis.

Et in qua cumque domum intraueritis. ibi manū & indenegetis.

L. lxxviii
11. ac. lxxv
an. lv **E**t qui cumque non receperint uos. Exeunte deciuitate illa. Itam
puluerem pedum uororum excutite in testimonium supra illos.

L. lxxviii
11. ac. lxxv
an. lxxii **E**gressi autem circuibant per castella. Euangelizantes & curantes ubique.

L. xxi
11. ac. edm
an. lxxii **A**udiuit autem herodes & archa omnia quae fiebant ab eo. Et haec
sitabat eo quod diceretur a quibus claram. quia iohannes surrexit
a mortuis. a quibus claram uero. quia helias apparuit. Ab aliis
autem. quia propheta unus de antiquis surrexit. Et ait hero-
des. Iohannem ego decollavi. quis autem est iste de quo ego

L. xci
11. ac. lxxi audio talia. Et quaerebat uidere eum.

Et reuersi apostoli narraverunt illi quae cumque fecerunt.

L. xcii
11. ac. cxlii
an. xlvi **E**t ad sumpus illis secessit seorsum in locum deuersum. qui

est b&haidae. Quod cum cognouissent turbae securaes sunt
illum. Et ceperit illos & loquebatur illis de regnodi. Et eos qui
cura indigebant sanabat.

Dies autem ceperat declinare. Et accedentes duodecim dixerunt
illi. Dimitte turbarum te unter in castella. villasque quaet circa
sunt diuertant. & inueniant escas. quia hic in loco deserto sumus.
Ait autem ad illos. vnde date illis manducare. At illi dixerunt.
Non sunt nobis plus quam quinque panes & duo pisces. Nisi forte
nos eamus & emamus in omnem hanc turbam escas. Erant autem
fere vii quinque milia. Ait autem addiscipulos suos. facite
illos discubere per coniuia quinquagenos. Et ita fecerunt.
Et discubuerunt omnes. Acceptis autem quinque panibus &
duobus pisibus. respexit in caelum & benedixit illos. & fregit.
Et distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas. Et man-
ducauerunt omnes & saturatis sunt. Et sublatum est quod
super fuit illis fragmentorum cophini duodecim.

Et factum est cum solus esset & orans. erant cum illo & discipuli.
Et interrogavit illos dicens. Quem me dicunt esse turbae?
At illi responderunt & dixerunt. iohannem baptistam.
Alii autem heliam. Alii quia propheta unus de prioribus
surrexit. Dixit autem illis. Vos autem quem me esse dicitis?

Respondens simon p&rus. dixit xp̄m dī.

Aille increpans illos praecepit nec uiderent hoc dicens. Quia oportet & filium hominis multa pati. Et reprobari a senioribus & principibus sacerdotum & scribis. Et occidi. Et tertia die resurgere.

Dicebat autem ad omnes. Si quis uult post me uenire abneget seipsum. Et tollat crucem suam cotidie & sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam salvam facere. perdillam. Nam qui perdidit animam suam propter me. salvam fac illam. Quid enim proficit homo si uicerit uniuersum mundum. se autem ipsum perdat & d&rimentum sui faciat.

Nam quime erubuerit & meos sermones. hunc filius hominis erubescet & cum uenerit in maiestate sua & patris & sc̄orum angelorum.

Dico autem uobis. vere sunt aliqui hic statites qui in ongusta bunt mortem donec uideant regnum dī.

FACTUM EST AUTEM POST HAE C VERBA FERENDIS octo & assumpit p&rum & iacobum & iohannem. Et ascendit in montem utorum. Et factum est dum orant. species uultus eius altera. Et uestitus eius albus res fulgens. Et ecce duo uiri loquebantur cum illo. Crant autem moyses & helias uisi in maiestate. et dicebant & cessum eius quem comple tur us erat in hierusalem. p&rus uero & qui cum illo gra

uati erant somno. Et euigilanter uiderunt maiestatem eius
& duos uirios quibabant cum illo. Et factum est dum discederent
ab illo. Ait perrus ad ih̄m. Praeceptor. bonum est nos hinc esse.
et faciamus tria tabernacula. unum tibi. & unum mortui. & unum
heliae. Nesciens quid diceret. Haec autem illo loquente facta
est nubes & obum bruitos & timuerunt. intrantibus illis in
nubem. & vox facta est de nube dicens. Hic est filius meus dilectus.
ipsum audite. Et dum fieri vox. inuentus est ih̄s solus. & ipsi
tacuerunt. It nemini dixerunt in illis diebus quicquam & his
qua e uiderant.

Factum est autem in sequenti die descendantibus illis demoni
occurrit illi turbam multam. Et ecce uir d'urba ecclamauit dicens
magister obsecro te respice in filium meum. qui a unicu est mihi.
Et ecce spiritus adprehendit illum & subito clamat & elidit.
& dissipatum cum spuma & uix discedit dilanians eum.
Et rogauit discipulos suos ut eicerent illum & non potuerunt.
Respondens autem ih̄s dixit. O generatio infidelis & peruersa.
usquequo ero apud uos & patiar uos. Adduc huc filium tuum.
Et cum accederet & elisit illum daemonium & dissipauit. Et incre-
pauit ih̄s spiritum inmundum. & sanauit puerum & reddidit illum patreum.
Stupebant autem omnes in magnitudine di-

L cii
II art claret
an secu

Omnibusque mirantibus in omnibus quae faciebat. dixit ad discipulos suos. Ponite vos in cordibus vestris sermones istos. filius enim hominis futurum est ut tradatur in manus hominum. At illi ignorabant uerbam istud. Iterat uelatum ante eos ut non sentirent illud. Et tamen eum interrogare de hac uerbo.

L ciii
II art claret
an secu

Intrauit autem cogitatio meos quae eorum maior esset. At ih̄s uidens cogitationes cordis illorum. adprehendens puerum statuit illum secus se & ait illis. Quicumque suscepit puerū istum in nomine meo. me recipit. Et qui cumque me receperit. recipit eum qui memisit. Namquid minores sunt inter omnes vos hic maiores.

L ciii
VIII
an secu

Respondens autem iohannes dixit. Praeceptor uidi misquandam innominato eo iacentem daemonia. Et prohibui museum quia non sequitur nobiscum. Et ita illum ih̄s. nolite prohibere. qui enim non est aduersus uos. prouobis est.

I ciii
X
sol

Factum est autem dum completerentur dies assumptionis eius. Et ipse faciem suam firmavit ut ir̄ & hierusalem. Et misit nuntios ante conspectum suum. Et euntes intrauerunt incivitatem samaritanorum. ut pararent illi & non receperunt eum. quia facies eius erat euntis hierusalem. Cum uidissent autem discipulie eius iacobus & iohannes dixerunt. Domine uis dicimus ut ignis descendat de caelo & consumat illos. Et con-

uersus increpauit illos dicens. Nescitis cuius spiritus estis.
filius hominis non uenit animas perdere sed saluare.

Etabierunt in aliud castellum.

Factum est autem ambulantibus illis in via. dixit quidam
ad illum. sequar te quocumque ieris. Et ait illis.
Vulpi foueas habent & uolucres caelinidos. filius autem
hominis non habet ubi caput reclinat. At autem adalte-
rum. sequereme. Ille autem dixit. Domine permitt mihi
primumire & sepelire patrem meum. Dixit que ei huius. sine
ut mortui sepiant mortuos suos. Tu autem uade ad nuntia regnum.

Et ita alter. Sequar te domine. sed primum permitt mihi renun-
tiare his quidomis sunt. At ad illum huius. Nemo mittens
manum suam in aratum. Et aspiciens frater aperte regnodi.
POST HAE CAUTEM DESIGNAVIT D^NS ET ALIOS. x

septuaginta duos. Et misit illos binos ante faciem suam.

in omnem ciuitatem & locum. quo erat ipse uenturus. Et dicebat illis.

Messis quidem multa. operarii autem pauci. Rogate ergo
domini messis ut mittat operarios in messem.

Ite. Ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos.

Nolite portare sacculum. ne que per am. Ne que calciamen-
ta. Et neminem per viam salutaueritis.

10

Inquam cum quae domum intraueritis. primum dicite.

pax huic domui. Et si ibi fuerit filius pacis. requiescat super illam pax uram. Si autem. ad eos reuertetur.

In eadem autem domo mande edentes & bibentes quae apud illos sunt. Dignus enim operarius mercede sua.

Nolite transire de domo in domum. Et in quamcumque ciuitatem intraueritis & suscepint uos. manducate quae apponuntur uobis. Et curate infirmos qui in illa sunt. Et dicite illis. Ad proximum quia uos regnum dei.

Inquam cumque ciuitatem intraueritis & non receperint uos. Exi inter in plateas eius. dicite. Etiam puluerem quia ad haesit nobis deciuitate rā ex tergimus in uos. Tamen hoc scitote. quia ad propinquauit regnum dei. Dic uobis quia si sodomis in die illa remissi uiserit quam illi ciuitati.

Vale tibi corazon. va et tibi b&h rida. Quia si in tyro & sidone factae fuissent uirtutes quae in uobis factae sunt. olim incilicio & cinere sedentes paeniterent. Verum tamen. tyro & sidoni remisserit in iudicio quam uobis. Et tu ex pharnatum usque ad caelum exaltata. usque ad infernum climergeris.

Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me spernit. Qui autem me spernit. spernit eum qui me misit.

Reuersisunt autem septuaginta duo cum gaudiis dicentes. Dñe.
 Etiam daemonia subiciuntur nobis in nomin&uo. Et ait illis.
 Videbam satanam sicut fulgor de caelo cadentem. Ecco dedi uobis
 potestatem calcandi super serpentes & scorpiones. Et supra
 omnem uirtutem inimici. Et nihil uos nocebit. Verum tamen
 in hoc nolite gaudere. quia spiritus uobis subiciuntur. Quia
 d&e autem. quod nomina nostra scripta sunt in celis.

In ipsa hora & cultauit spusco & dixit. Confiteor tibi pater
 dñe caeli & terrae quod abscondisti haec a sapientibus & pru-
 dentibus. Et reuelasti eparuulis. Tu am pater. quia sic placuit ante te.

Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Et nemo scit quis est filius
 nisi pater. Et quis est pater nisi filius. Et cui uoluerit filius reuelare.

Et conuersus addiscipulos suos. dixit. Beati oculi qui uident
 quia uid&is. Dico enim uobis. quod multi proph&ae & reges uolu-
 erunt uidere quae euos uid&is. Et non uiderunt. Et audire quae
 auditis. Et non audierunt.

Etecce quidam legis peritus surrexit. temptans illum & dicens.
 Magister. quid faciendo uitama&ernam posse debo? At ille dixit
 adeum. In lege quid scriptum est. quomodo legis? Ille respon-
 dens. dixit. Diliges dñm dñm tuum & totum cord&uo. Et & tota
 anima tua. Et & omnibus uiribus tuis. Et & omnimente tua.

et proximum tuum sicut te ipsum. Dixitque illi. Recte re
spondisti. hoc fac & uiues

x
sol
cvii

Ille autem uolens iustificare se ipsum. dixit ad h̄m. Et quis est
meus proximus? Suscipiens autem ih̄s. dixit. Homo quida
descendebat ab hierusalem in ihericho. Et incidit in latrones.
Qui & iam despoliauerunt eum. Et plagiis inpositis. Abierunt
semiuuorelichto. Accidit autem ut sacerdos quidam desen
deret eadem via. Et uis illo praeeruit. Similiter & leuita
cum errant secutus locum. Et uidet & eum per transitum. Samari
tanus autem quidam iter faciens uenit secuseum. Et uidens eum
misericordia maturans. Et ad propria transalligauit uulnera
eius. infundens oleum & uinum. Et inponens illum in iu
mentum suum. duxit in stabulum. Et curam eius egit. Et ab
radie protulit duos denarios. Et dedit stabulario. Et ait.
Curam illius habe. Et quodcumque super erogaueris. Egocum
rediero reddam tibi. Quis horum trium uidetur tibi proxi
mus fuisse illi qui incidit in latrone? At ille dixit. Quis fe
cit misericordiam in illum? Et ait illi ih̄s. Vade & tu fac
similiter. Factum est autem dumirent. Et ipse intravit
in quoddam castellum. Et mulier quaedam martha nomine
cepit illum in domum suam. Et huic erat soror nomine

xvi.

maria quae & iam sedens securus peder dñi. Audiebat uerbum
 illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium.
 Quae stet & ait. O n̄e. non est tibi curae quod soror mea reli-
 quit me solam ministrare? Dic ergo illi ut me adiuue. Et respon-
 dens dixit illi dñs. Martha martha sollicitas. Et turbaris
 erga plurima. Porro unum est necessarium. Maria
 optimam partem elegit quae non auferetur ab ea.

ET FACTVM EST CVM ESSET IN LOCO QVODAM. xi.

orans utcessauit dixit unus & discipulus eius ad eum. O n̄e.
 docenos orare. sicut & iohannes docuit discipulos suos. Ita it
 illis. Cum oratis dicte. Pater sc̄ificetur nōmentum.
 Adueniat regnum tuum. Panem n̄m cotidianum danobis
 cotidie. Et dimittet nobis peccata nostra. siquidem & ipsi di-
 mittimus omni debenti nobis. Et ne nos inducas in temptationē.

Et ait ad illos. Quis ur̄m habebit amicum. Et ibi ad illū
 media nocte. Et dicit illi. Amice commoda mihi tres panes.
 qm̄ amicus meus uenit deuria ad me. Et non habeo quod ponā
 ante illum. Et ille deintur respondens dicit. Noli mihi
 molestus esse. iam ostium clausum est. Et puer mei mecum
 sunt incubili. non possum surgere & dare tibi. Et ille
 si per se uera erit pulsans. dico uobis. Et si non dabit illi.

surgens. Et quod amicus eius sit. propter improbitatem tamen

eius surgat. Et dabit illi quoniam habet necessarios.

Et regouobis dico. pater et dabit uobis. querite et inuenietis.
Ite pulsate et aperiatur uobis. Omnis enim qui petit accipit. Et qui
querit inuenit. Et pulsanti aperiatur. Quis autem ex uobis patrem
petit panem. Numquid lapidem dabit illi? Aut pisces. Numquid
proprie serpentem dabit illi? Aut si petierit ouum. numquid
porriget illi scorpionem? Si ergo uos cum sitis mali. nostis bona
data dare filii urbis. Quantum magis pater uis de caelo. dabit

spem bonum parentibus.

Ierat eiciens daemonium. Et illud erat mutum. Et cumeie-
ciss et daemonium. Loquitus est mutus. Et admiratae sunt turbae.
Quidam autem ex eis dixerunt. In beel zebub principe daemo-
norum. Eicit daemonia.

Et alii temptanter. signum de caelo quaerebant ab eo.
Ipse autem ut uidit cogitationes eorum. dixit ei. Omne re-
gnum in se ipsum diuisum derelatur. Et domus supradomum
cadit. Si autem et satanas in se ipsum diuisus est. quomodo
stabit regnum ipius? Quia dictas in beel zebub eiciet daemonia.
filii urbis in quo eiciuntur? Ideo ipsi iudicetur erunt. Porro.
sunt digni di eicio daemonia. profecto peruenit in uos regnum

di. Cum fortis armatus custodit atrium suum. In paces sunt
ea quae possidet. Si autem fortior illo superueniens uicerit eum.
uniuersa armaturam auctoritate in quibus confidebat. Et spolia eius
distribuit. Quinone est mecum. Adversus me est. Et quin non
colligit mecum. dispergit.

Cum in mundo spiritus scierit de homine. perambulat per loca
inaquosa. quaerens quietem & non inueniens. dicit. reuertar
in domum meam unde & iunxit. Et cum uenerit. inuenit scopis mun-
datam. Et tunc uadit & adsumit septem alios spiritus nequiores
se. Et ingressi habitant ibi. Et sunt nouissima hominis illius.
peiora prioribus.

Factum est autem cum haec diceret. Extollens uocem quaedam
mulier dura. dixit illi. Beatus uenter quite portauit. Et ubi
ra quae suxisti. At ille. dixit. Quin immo. beati qui audiunt
uerbum dei. Et custodiunt illud.

Turbis autem concurrentibus coepit dicere. Generatio haec
generatio nequamerit. Signum querit & signum non dabitur illi.
nisi signum ionae. Nam fuit sicut ionas signum nineuentis. ita
erit & filius hominis generationisti. Regina austri surgit
in iudicio cum uiris generationis huius & condemnabit illos.
quia uenit a finibus terrae audire sapientiam salomonis.

Et ecce plus quam salomonē hic Viri nīne uita surgent in iudicio cum generatione hac & condemnabunt illam. quia pae-

nitentiam egerunt ad praedicationē ionae. Et ecce plus ionahie.

Nemo lucernam accendit & in absconso ponet neque submodio

sed super candelabrum. ut quin grediuntur lumen videant.

Lux corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit sim-

plex totum corpus tuum lucidum erit. Si autem nequam fue-

rit. Etiam corpus tuum tenebrosum erit. Vide ergo. ne lumen

quod in te est tenebrae sint. Si ergo corpus tuum totum lu-

cidum fuerit. Non habens aliquam partem tenebrarum. erit

lucidum totum. Et sicut lucerna fulgoris in luminabit te.

Et cum loqueretur rogauit illum quidam phariseus ut pran-

deret apud se. Et ingressus recubuit. Phariseus autem

coepit intrare reputans dicere. quare non baptizatus es &

ante prandium. Et ait dñs ad illum. Nunc uox pharisei quod

de foris est calix & catinus mundatis. Quod autem intus est

urū plenum est rapina & iniuriae. Stulti nonne fecerit quod

de foris est. etiam id quod de intus est fecit. Verum tamen quod

super est date elemosinam. Et ecce omnia munda sunt uobis.

Sed uobis phariseis qui ad cimatis mentem & rutam & omne

holus. Et prae&eritis iudicium & caritatem di. Haec autem oportuit

facere. Et illa non omittere.

Vale uobis pharisaei. quia diligitis primas cathedras insynagogis & salutationes in foro.

Vale uobis quia efsat monumenta quaenon apparent. echo
mines ambulantes supraneſciunt. **A**

Respondens autem quidam & legis peritus ait illi. Magister
haec dicens. Etiam nobis contumeliam facis. At ille ait. Et tuobis
legis peritis. vnde. quia oneratis homines oneribus quae portari
non possunt. Et ipsi unodigituero non tangitis sarcinas.

Vale uobis qui aedificatis monumenta proph&arum. Patres autem
uri occiderunt illos. profecto testificamini quod consentitus
operibus patrum urorum. qm quidem ipseos occiderunt. vos
autem aedificatis eorum sepulchra.

Propterea & sapientia dixit. Mittuadillos proph&ar & aposto
lor. et & illi occident & per sequentur. ut inquiratur sanguis omni
um proph&arum qui effusus est a constitutione mundi agenera
tione ista. Asanguine abel usque ad sanguinem zachariae qui perit
inter altare & aedem. Ita dicouobis. Requir&ur ab hac generatione.

Vale uobis legis peritis. qui atulisti cluem scientiae ipsi non in
troistis. & eos qui introibant prohibistis. **9**

CVM HAE CADILL OS DICERET. COEPERANT
pharisaei & legis periti grauerter insistere & oſeuſ opprimere

xii.

demultis insidianteſ ei. Et quaerenteſ capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum. Multis autem turbis circumſtantibus.

Ita ut ſe in uicem conculcarent. coepit dicere ad diſcipuloſ ſuoſ.

Ad tendite a fermento pharisaecoruſ quod eſt hypocrifis.

Nihil autem opertum eſt quod non reuelatur. Neque abſcon-

ditum quod non ſciatur. Qm̄ quae intenebris dixiſtiſ. in

lumine dicentur. Et quod in aurem locutus eſt in cubiculis.

praedicabitur in teſtit. Dico autem uobis amiciſ mei. ne

terreāmini ab hiſ qui occidunt corporuſ. Et poſt haec non ha-

bent amplius quod faciant. Ostendam autem uobis quem

timeatiſ. Timet eum qui poſt quam occiderit. habet potes-

tatem mittere in gehennam. Ita diſcipuloſ ſunt timet.

Nonne quinque paſſere ueneunt di pondio. Et tu n̄ regi illiſ.

non eſt in obliuione coram dō. Sed & capilli capitifū ſunt omnes

numeratiſ ſunt. Nolite ergo timere multis paſſerib⁹ plu-

riſ eſtis. Dico autem uobis. Omnis qui cum que confeſſuſ fue-

rit me coram hominib⁹. Et filiuſ hominiſ conſitebitur illi

coram angelis dī.

Qui autem negauerit me coram hominib⁹. Denegabitur coram

angelis dī.

Et omnis qui dicit uerbum in filium hominiſ remittetur illi.

L celum
II clementia
III clementia
IV clementia
V clementia

L celum
II clementia
III clementia
IV clementia
V clementia

Ei autem qui in spm sem blasphemauerit non remittetur.

Cum autem inducentios in synagogas & ad magistratus & ad potestates. Nolite sollicitiesse qualiter aut quid respondeatis aut quiddicatis. Sprenim sfr docebit vos in ipsa hora.

At autem ei quidam d&urba Magister dictat rimos ut diuidat mecum hereditatem. At ille dixit ei Homo quis me constituit iudicem aut diuisorem super uos. Dixitque ad illos. Vnde & caue ab omni auaritia quia non in abundantia cuiusquam uita eius est & his quae possidet. Dixit autem similitudinem ad illos dicens. Hominis cuiusdam diuisi super eis fructus agerat tunc. Et cogitabat intra se dicens. Quid faciam quod non habeo quo congregem fructus meos. & dixit. hoc faciam. destruam horreame & maiora faciam. Et illuc congregabo omnia quae natu sunt mihi & bona mea. & dicam animae meae. Anima habet multa bona posita in annos plurimos. Requieste. comedere. bibe. epulare. Dixit autem illud. Stulte. haec nocte animam tuam rep&entate. quae autem parasti. cui serunt. Sicut qui si bithesaurizat & non est in dm diuersi. sicut reuocat iste.

Dixitque addiscipulos suos. Ideo dico uobis. Nolite sollicitiesse.

animae quid manducetis. neque corpori quid aestimatis.
Anima plus est quam resca. Et corpus quam uestimentum. Con-
siderate coruos qui a non seminant. neque em&unt. quibus non
est cellarium neque horreum. Et de pascit illos. Quanto ma-
gis uos pluris estis illis. Quis autem vir in cogitando potest
ad dicere ad statuam suam cubitum unum. Si ergo neque
quod minimum est potestis. quid dec&eris solliciti estis.
Considerat lilia quomodo crescunt. non laborant non nent.
Dico autem uobis. nec salomon in omnibus gloria sua uestiebatur
sicut unum existis. Si autem senum quod hodie magno est.
et etras in libanum mittitur dicit sic uestit. quanto magis uos
pusilla es fides. Et uos nolite quaerere quid manducetis aut
quid bibatis. Et nolite in sublimet tolli. Haec enim omnia gen-
ter mundi quaerunt. Pater autem uisit qm̄ his indigetis.
Verum tamen. quaerite regnum di. Et haec omnia adiuentur uobis.
Nolite timere pusillus grec. qui a complacuit patri uero dare
vobis regnum.
Vindite quae possidetis. et date elemosinam.
Facite uobis sacculos quin non uescunt. theraurum non
deficientem in caelis. quo fur non ad propiat. neque tineat
corrumpit. Vbi enim theraurus urest. ibi & cor uermis.

L cl
X sol

L elu
II
art exiui
art euui
L eliu
art xliui

Sicut lumbiū ūri praetincti. Et lucernae ardentes. E tuos similes hominibus expectantibus dominum suum. quando reueratur anuptris. Ut cum uenerit & pulsauerit. conseruit aperiante.

Beat si serui illi. quos cum uenerit dñs inuenierit uigilantes. Amendio uobis. quod praeceps & se & faci & illos discubere. Et transiens ministrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia. Et si in tercia uigilia uenerit. Et ita inuenierit. beatissimum seruilli.

Hoc autem scitote. qm̄ sis cir & pater familias qua hora suruenir & vigilar & utique. Et non siner & perfodiri domum suam. E tuos estote parati. quia qua hora non putatis filius hominis ueni &

Ait autem ipse rur. Dñe ad nos dicas hanc parabolam. An & ad omnes? Dixit autem dñs. quis putas est fidelis dispensator & prudens. quem constituit dñs super familiam suam. ut d & illis in tempore triticim ensuram. Beatus ille seruus quem cum uenerit dominus inuenierit ita facientem. Veredico uobis. quia supra omnia quae possid & constitu & illum.

Quod si dixerit seruus ille in corde suo. moram facit dominus meus uenire. Et coepit percutere pueros & ancillas. Et edere & bibere & inebriari. Veni & dominus seruillus in die quan o sperat & hora quae scit & dividet eum. partem que eius cum in fidelibus pon & .

L claus
sat
Ille autem seruus qui cognovit voluntatem domini sui. &
non praeparauit & non fecit secundum voluntatem eius.
vapulabit multas. Qui autem non cognovit & fecit digna
plagis vapulabit paucis. Omnia iuste cui mul-
tum quae & curabeo. Et cui commendare
runt mal

L ex
ore
V agnem ueniuere interram. Et quid uolo nisi accendatur.
Baptisma autem habeo baptizari. & quomodo coartor
usque dum perficiatur. Putatis quia pacem uenidare **H**
interram. non dico uobis sed separationem. Erunt enim
& hoc quinque in domo una diuisi. tres in duo. Et duo in tres
diuidentur. Pater in filium. Et filius in patrem suum. Mater in filium.
Et filia in matrem. Socrus in nurum suum. Et nurus in socrum suum.

Dicebat autem & ad turbas. Cum uideritis nubem orientem
ab occasu. statim dictis nimbus uenit. Et ita fit. Et cum austri
flamme dictis. quia aestu erit & fit. Hypocrite. faciem celi
& terrae nostre probare. hoc autem tempus quomodo non pro
batis. Quid autem & auobis ipsi non iudicatis quod iustum est?

Cvma autem uadiscum ad uersariotuo ad principem in via
da operam liberari ab illo. Ne forte trahat te apud iudi
cem & iudex tradat te & actori. Et & actor mittat te in car

cerem. Dic tibi non &ies inde donec & iam nouissimum in utero addas.

ADERANT AVTEM QVIDAM IPSO IN TEMPORE xiii.

nuntiantes illi de galileis. quorum sanguinem pilatus miscuit cum sacrificiis eorum. Et respondens dixit illis Putatis quod hi galilei praeterea omnibus galileis fuerunt peccatores quia talia passi sunt. Non dic uobis sed nisi paenitentiam habueritis. omnes similiter peribitis. sicut illi decim & octo. super quos cecidit turris in siloam. Et occidit eos Putatis quia & ipsi debitores fuerunt. praeceps omnes homines habitantes in iherusalem. Non dic uobis sed si non paenitentiam egereritis. omnes similiter peribitis.

Dicebat autem hanc similitudinem. Arborem fici habebat

quidam plantatam in uine sua. Et uenit quaerens fructum.

in illa & non inuenit. Dixit autem ad cultorem uineae. Ecce

anni tres sunt & quo uenio quaerens fructum in scilicet ea.

hac & non inuenio. Succide ergo illam. ut quid & iam terram

occupat. At ille respondens dixit illi. Domine dimitte illam

& hoc anno usque dum fodes in circuilla & mittam sfercora.

Etsi quidem fecerit fructum. sin autem in futurum succides eam.

Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. Etece

mulier quaehabebat spiritum infirmitatis annis decim & octo.

B

Et erat inclinata ne commino poterat sursum respicere.
Quia cum uideret ih̄s uocauit ad eum. Et ait illi. Mulier dimissa
es ab infirmitate tua. Et in posuit illi manus. & confessum
erecta est. Et glorificabat dm̄.

Respondens autem archisynagogus. indignans quia sabbato
curauit & ih̄s dicebat turbae. Sex dies sunt in quibus oportet
operari. In his ergo uenite & curamini. Et non in die sabbati.
Respondit autem ad illum dñs. Ita dixit. Hypocrita. unusquis
que uermi sabbato non soluit bouem suum aut asinum apre-
sepio & ducit ad aquare. Hanc autem filiam abrahae
quam alligauit satanas. Ecce decim & octo annis non oportuit
solui aunculo isto die sabbati.

Et cum haec diceret. trubescerant omnes aduersari eius. Et
omnis populus gaudebat in universo. quae gloriosae fiebant ab eo.

Dicebat ergo. cui simile est regnum dñi. Et cui simile esse est simila
bo illud. Simile est granos inapis quod acceptum homo misit
in horum suum. Et crevit & factum est in arbore magna.
Et uolucre caeli requieuerunt in ramis eius.

Et iterum dixit. Cui simile aestimabo regnum dñi. simile est
fermento quod acceptum mulier abscondit in farine fata-
tria. donec fermentaretur totum.

Et ibat per ciuitates & castella docens. Et iter faciens in hierusalem.

Ait autem illi quidam. Domine si paucis sunt quis saluantur?

Ipse autem dixit ad illos. Contendite intrare per angustam portam. quia multi dicouobis quaerent intrare & non poterunt.

Cum autem intrauerit pater familias & cluserit ostium. Et in cipi & iſ foris stare & pulsare ostium. dicentes. Domine aperi nobis. Et respondens dicit uobis. Nesciuous undestas. Tunc incipi & id dicere. Manducamus coram te & bibimus.

Et in plateis nr̄is docuisti. & dic & uobis. Nesciuous undestas.

Discedite ame omnes operari iniquitatis. ibierit fl̄us & stridore destruā.

Cum uidetis abraham & isaac & iacob. Et omnes prophētas in regnodi vos autem & pelli form. Et uenient ab oriente.

Et occidente. Et aquilone. Et austro. Et accumbent in regnodi.

Eteccesunt nouissimi qui erunt primi. Et sunt primi qui erunt nouissimi.

In ipsa die accesserunt quidam phariseorum. dicentes illi.

Exi & uade hinc quia herodes uult te occidere. Et it illis. Ite & dicite uulpi illi. Ecce ei ciodaemonia & sanitatem per ficio hodie & cras. Et terciadie consummatio. Verum tamen opor t & methodie & cras & sequentiam ambulare. qui non caput prophētam perire & trahierusalem.

Hierusalem hierusalem quae occidit prophētas & lapidat eos

qui mittuntur ad te. Quotiens uolui congregare filios tuos
quem admodum auis nidum suum sub pinnis & noluisisti. Ecce
relinqu& ur uobis domus tua. Dico autem uobis. quia non uide
bitis me donec ueniat cum dicitis. benedictus qui uenit in nomine domini.
Et factum est cum intraeret in domum x xxxiii
cuiusdam principis phariseorum sabbato manducare panem.
Et ipsi obseruabant eum. Ecce homo quidam hydropticus erat ante illum.
Et respondens ihesu. dixit ad legisperitos & phariseos dicens.
Silicet sabbato curare? At illi tacuerunt. Ipse uero ad prehen-
sum sanauit eum. Ac dimisit. Et respondens ad illos. dixit.
Cuius uirum asinus auctor in pateum cadit. Et non continuo
& trah& illum dies sabbati. Et non poterant ad haec respondere illi.
Dicebat autem & ad inuitatos parabolam. intendens. quomodo
primos accubitor eligerent. dicens ad illos. Cum in uitatus fueris ad nuptias. non discumbas in primo loco. Ne forte
honoratio testis in uitatus ab illo. Et tunc eius qui te & illum
uocauit. dic atibi. Amice. ascendesuperius. Tunc erit tibi glo-
ria coram simul discubentibus.

Qvia omnis quise exaltat humiliabitur. ita quise humiliat exaltabitur.

Dicebat autem & ei qui se inuitauerat. Cum facis prandium aut caenam. noli uocare amicos tuos. neque fratres tuos. neque cognatos. neque uicinos diuites. Ne forte & ipsi te re inuitent. Et fiat tibi r&ributio. Sed cum facis coniuuum. voca pauperes debiles claudos caecos. Et beatus eris quia non habent r&ribuere tibi. R&ribu&ur enim tibi in resurrectione iustorum. Haec cum audiss& quidam desmul discubentibus. dixit illi. Beatus qui manducabit panem in regnodi.

Alipse dixit ei. Homo quidam fecit caenam magnam. Et uo cauit multos. Et misit seruum suum horacae nae dicere in uitatis uenirent. quia iam parata sunt omnia. Et coe perunt simul omnes & excusare. Primus dixit illi. Villam emi. Et necesse habeo &ire. & uide illam. Rogo te habe me & excusat. Et alter dixit. Jugaboum emi quinque. Et eo probare illa. Rogo te habeme & excusat. Et alius dixit. Uxore mendixi. Et ideo non possum uenire. Et re uersus seruus. Nuntiauit haec dominos suo. Tunc iratus pater familias. dixit seruos suo. Ex cito in plateas & uicos ciuitatis. Et pauperes. Ac debiles. Et caecos. Et claudos. intro duc huc. Et ait seruus. Domine. factum est ut imperasti.

L clavis
v
or. xxiiii
i clavis
x
sol
l clavis
v
or. xxv
ii clavis
or. xxvi
an en

Et ad hunc locum est. Et ait dominus seruo. Exi in vias & saepet
et compelle intrare. ut impleatur domus mea. Dico autem uobis.

quod nemo virorum illorum qui uocatis sunt. gustabit eaenam eam.

Babant autem turbae multae cum eo. Et conuersus dixit ad illos.

Siquis uenit ad me & non odit patrem suum & matrem. Et uxori
rem & filios & fratres & sorores. Adhuc autem & animam suam.

non potest me us esse discipulus. Et quin non bauulat crucem
suam & uenit posse me. Non potest me us esse discipulus.

Quis enim & uobis uolens turrema edificare. Non prius sedens

computat sumptus qui necessarii sunt. si habet ad perficien-

dum. Ne postea quoniam posuerit fundamentum & non potu-

erit perficere. Omnes qui uident incipiunt in ludere ei. di-

centes. Quia hic homo coepit aedificare & non potuit con-

summare. Aut quis rex iuris committit bellum aduersus

alium regem. Non sedens prius cogitat si possit cum decem

milibus occurrere ei. quicunq; uiginti milibus uenit ad se.

Alioquin. Ad hunc longe agente legationem mittens rogata ea

quaes pacissunt.

Sic ergo omnis & uobis qui non renuntiat omnibus quaes possi-

d&. Non potest me us esse discipulus.

BONUM EST SAL. SI AVITIS AL QVO QVE

xv

XIII

euanuerit in quo condicur. Neque interram neque in ster
quilinium utile est sed foras mittetur. Qui habet aures audi
endi. Audit.

Erant autem ad propinquantes ei publicani & peccatores ut audi
rent illum. Et murmurabant pharisei & scribæ dicen
ter. quia hic peccatores recipit & manducat cum illis.

Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis & tuobis homo.
qui habet centum ouer. Et si perdidet unam scilicet. Non
ne dimitit nonaginta nouem in deserto. Et uadit ad illam
quaeriperierat. donec inueni illam. Et cum inuenierit
eam. in ponit inumeros suorum gaudens. Et inueniens do
mum. conuocat amicos & uicinos. dicens illis. Congra
tulamini mihi quia inueni ouem meam quaeriperierat.
Dic uobis. quod ita gaudium erit in caelo. super uno pec
catore paenitentiam agente. quam super nonaginta no
uem iustis quinon indigent paenitentia.

Avt quae mulier habens dragmas decem. Si perdidet
dragmarum unam. Nonne accedit lucernam & euertit domum
& quaerit diligenter donec inueniat. Et cum inuenierit. con
uocat amicos & uicinas dicent. Congratulamini mihi.
quia inueni dragmam quam perdidera.

i clavis
v clavis
et clavis

Itadico uobis. gaudium erit coram angelis di super uno peccatore paenitentiam agente.

l oet
x sot

Ait autem. Homo quidam habuit duos filios. Et dixit ad adolescentior scilicet patri. Pater. damhi portionem substantiae qua me contingit. Et diu isti illis substantiam.

Et non post multo dier congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem Longinquam.

Et ibi dissipavit substantiam suam uiuendo luxuriose.

Et post quam omnia consummata sunt. facta est fama ualida in regione illa. Et ipse coepit egere. Et abit & adhaesit unicuius regionis filius. Et misit illum in uillam suam ut parcer & porcos. Et cupiebat implere uentrem suum desiliquis quas porci manducabant. Et nemo illudabat.

In se autem reuersus dixit. Quantum mercennarii patris mei abundant panibus. Ego autem hic fame pereo. Surgam & ibo ad patrem meum. Et dicam illi. Pater. peccavi in caelum & coram te. & iam non sum dignus uocari filius tuus. fac me sicut unum de mercennariis tuis. Et surgens uenit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe erat. vidit illum pater ipsius. Et misericordia motus est. Et accurrens occidit supra collum eius & osculature stetum. Dixitque eius filius. Pater.

peccauim in caelum & coram te. iam non sum dignus uocari
 filius tuus. Dixit autem pater ad seruos suos. Cito proferte
 stolam primam & induite illum. Et date anulum in manum
 eius & calciamenta in pedes. Et adducite uitulum saginatum
 & occidite. Et manducemus & epulemur. Quia hic filius meus
 mortuus erat & reuixit. perierat & inuentus est. Et coepe-
 runt epulari. Erat autem filius eius senior in agro. Et cum
 ueniret & ad propinquar & domui. Audiuit symphoniam
 & chorum. Et uocauit unum de seruis. Et interrogauit quae haec
 essent. Isque dixit illi. Frater tuus uenit. Et occidit pater tuus
 uitulum saginatum. quia saluum illum recepit. Indignatus
 est autem & nollebat introire. Pater ergo illius egressus.
 coepit rogare illum. At ille respondens dixit patris suo.
 Ecce tot annis seruo tibi. Et numquam mandatum tuum
 praeuerui. Et numquam dedisti mihi hendum. ut cum ami-
 cis meis epularer. Sed postquam filius tuus hic. quideuo-
 rauit substitutam suam cum meretricibus. venit occidere
 illi uitulum saginatum. At ipse dixit illi. Fili tu semper
 metum es. Et omnia mea tua sunt. Epulari autem & gaudere
 oportebat. quia frater tuus hic mortuus erat & reuixit.
 perierat & inuentus est. Dicebat autem & addiscipulos suos.

16

Homo quidam erat diuus qui habebat uilicu[m]. Et hic diffa-
matus est apud illum. quasi dissipass& bona ipsius. Et uo-
cavit illum. & ait illi. Quid hoc audio d&e? Redde ratio-
nem uilectionis tuae. iam enim non poteris uilecare. At
autem uilicus intrare. Quid faciam qui a dominus meus
aufer tam e uilectionem? fodere non ualeo. mendicare
erubescō. scio quid faciam. Ut cum amotus fuero auilicati-
one. recipiant me in domus sua[s]. Conuocatis itaque singu-
lis debitoribus dominis sui. dicebat primo. Quantum debes
domino meo? At ille dixit. Centum cados solei. Dixit que illi.
Accipe cautionem tuam. Et sedecito. scribe quinquaginta.
Deinde alio dixit. Tu uero quantum debes? Qui ait. centum
choros tritici. At illi. Accipe literas tuas. Et scribe
octoginta. Et laudauit dñs uilicu[m] iniuitatis. quia
prudenter fecisſ&. Quia filii huius saeculi. prudentiores
filii lucis in generatione suasunt. Et ego uobis dico.
Facite uobis amicos de manna iniuitatis. ut cum defi-
ceritis recipiant uos in aeterna tabernacula. Qui fide-
lis est in minimo. Et in maiore fidelis est. Et qui in mo-
dico iniuiteſt. Et in maiore iniuiteſt. Si ergo in minimo
manna fideler non fuisti. quod uerum est quis cred&

uobis? Et si in alieno fideles non fuisti quod uermest quis dabit uobis?

Nemo seruus potest duabus dominis seruire. Aut enim unum
odier & alterum diligere. Aut uni adhærebit. Et alterum con-
temnē. Non potestis dō seruire & mammone.

Audiebant autem omnia haec pharisei quierant auari. Et
deridebant illum. Et a illis. Vos estis qui iustificatis uos coram
hominibus. De autem nouit corda uera. Quia quod homini-
bus a lumen est. Abominatione est ante dñm.

Lex & prophætæ usque ad iohannem & eo regnum dñi euangeli-
zatur. It omnis in illud uim facit.

Facilius autem caelum & terram præterire. quā delege unū apicē tādere.

Omnis quidam tit uxorem suam & dicit alteram moechatur.
Et quidam issam autem dicit moechatur.

HOMO QVIDAM FRAT DIVIS ET INDUEBATVR. xvi.

purpura & byrrho. Et pulabatur cotidie splendide. Et erat
quidam mendicus nominelazarus. qui rasebat adianum
eius ulceribus plenus. cupiens saturari demicis. quae cade-
bant demensa diuitis. Sed & canes ueniebant. Et lingebant
ulcera eius. Factum est autem. ut moreretur mendicus.
Et portaretur ab angelis in sinum abrahæ. Mortuus est
autem & diues. Et sepultus est in inferno. Eleuans autem

oculos suos cum eis & intormentis. vidit abraham
alone. & Lazarum insinuerat. Et ipse clamans.
dixit. pater abraham. miserere mei. Et mitte laza-
rum ut intinguat extremum digitis sui in aqua ut refri-
geret & linguam meam. qui acruicior in hac flamma.
Et dixit illi abraham. Fili recordare. qui acepisti bona
in uitatu. Et Lazarus similiter mala. Nunca autem hic
consolatur. tu uero cruciaris. Et in his omnibus inter-
nos & uos chaur magnum firmatum est. ut hi qui uolunt
hinc transire ad uos non possint. neque inde huc trans-
meare. Et ait. Rogo ergo te pater. ut mittas eum in do-
mum patris mei. Habeo enim quinque fratres. ut testetur
illis. ne & ipsi ueniant in locum hunc tormentorum. Et ait
illi abraham. Habent moysen & prophetas. Audiant
illos. At ille dixit. Non pater abraham. sed si quis & mor-
tuis ierit ad eos. paenitentiam agent. Ait autem illi. Si moysen
& prophetas non audiunt. Ne quis si quis & mortuis resurrexit credent.

Et addiscipulor suor ait: Inpossibile est ut non ueniant
scandala. Vae autem illi, per quem ueniunt. Ut ilius est illi,
si lapis molaris inponatur circa collum eius & proiciatur
in mare quam ut scandalis & unum depus illis istis.

Attendite uobis. si peccauerit frater tuus in creaillum. et si
paenitentiam egerit dimitte illi.

Et si septies in die peccauerit in te. et septies in die conuersus
fuerit ad te dicens. paenit & me. dimitte illi.

Et dixerunt apostoli dno. Ad augenobis fidem. Dixit autem dñs.
Si habueritis fidem sicut granum sinapis. dicer&is huic arbo
rimoro eradicare. et transplantare in mare. itabo edir& uobis.

Quis autem urm habens seruum arantem aut pascentem qui
regresso de agro. dicit illis statim. transi recumbe. Et non dicite.
para quodcenem & praetinge te & ministram hi donec
manducem & bibam. Et post haec tumanducabis & bibes.

Num quid gratiam hab& seruo illi quia fecit quaecum parauerat.
Non puto. sic & uos cum feceris omnia quae praecepta sunt
uobis. dicite. serui inutiles sumus quod debuimus facere feci
mus. Et factum est dum ir& in hierusalem. transiebat per
medium samariam & galileam. Et cum ingredier&ur quod
dam castellum. occurserunt ei decimi uiri leprosi. Quis & e
runt alio lange. Et leuauerunt uocem dicentes. Ihsu praeceptor
misererent&ri. Quis tu uidis. dixit. Ite ostendite uos sacerdo
tibus. Et factum est dum irent. mundatis sunt. Vnus autem
scilicet ut uidit quia mundatus est. regressus est cum magna

uoce magnificans dñm. Et ceteris in faciem ante pedes eius.
gratias agens. Et hicerat samaritanus. Respondens autem
ihs dixit. Non ne decim mundatis sunt. Et nouem ubi sunt.
Non est inuentus qui redire & edar & gloriam dñ. Nisi hi alieni
gena. Et ait illi. Surge uade. quia fides tua resaluum fecit.

Interrogatus autem a pharisaeis. quando uenit regnum dñ.
Respondit eis & dixit. Non uenit regnum dñ cum obseruatione.
neque dicent. ecce hic. Aut ecce illic. Ecce enim regnum dñ intra uos est.

Et ait ad discipulos suos. Venient dies quando desideratis uidere
unum diem filii hominis. Et non uidebitis.

Et dicent uobis. ecce hic. Ecce illic. Nolite ire neque secemini.

Nam sicut fulgor coruscans de sub caelo in ea qua est sub caelos sunt
fulg&. ita erit filius hominis in die sua.

Primum autem oportet illum multiplicari & reprobari. a generatione hac.

Et sicut factum est in diebus noe. ita erit & in diebus filii homi
nis edebant & bibebant. uxores ducebant & dababant ad nuptias.
usque in diem qua intrauit noe in arcam. Et uenit diluvium & perdidit omnes.

Similiter sicut factum est in diebus loth. edebant & bibebant.
imebant & uendebant. plantabant aedificabant. Quadri autem
scit loth a sodomis. pluit ignem & sulphur de caelo. Et omnes
perdidit. Secundum haec erit. quadie filius hominis reue
labitur.

In illa hora qui fuerit intecto & uasa eius in domo. Ne de sen
dat tollere illa. Et quin agro similiter non redeat & ro

Memores estote uxoris loth.

Quicumque quaesierit animam meam saluam facere. perde
illam. Et quicumque perdiderit illam. viuificabit eam.

Dico uobis. in illa nocte erunt duo in lecto uno. unus ad sume
tur & alter relinquatur. Duae erunt molentes in unu. una
ad sumetur & alter relinquatur. Duo in agro. unus ad sumetur
et alter relinquatur.

Respondenter dicunt illi. Vbi dñe? Quidix teis? Ubi cumque
fuerit corpus. illuc congregabuntur aquilae.

Dicebat autem & parabolam ad illos. qm oport& semper orare
& non deficere dicens. Iudex quidam erat in quadam ciuitate
qui dm non timebat. & hominem non reuerebat. Vidua
autem quae dama erat in ciuitate illa. Et tenebat adeum
dicens. Vindicame de aduersario meo. Et nollebat per
multum tempus. Post haec autem dixit intrase. Et si dm
non timeo ne hominem reuereor. Tamen quia molestia est
mihi haec uida uindicabo illam. Ne in nouissimo ueniens
suggill& me. Ait autem dñs. Audite quid iudex iniquita
tis dicit. Dñ autem non faci& uindictam electorum suorum

clamantium ad se die ac nocte. & patientiam habebit
in illis. Dico uobis. qui a cito faci & vindictam illorum.
Verum tamen filius hominis ueniens. putas inueni & fidem
in terra. Dixit autem & ad quosdam. qui in se confidebant
tamquam iusti. Et aspernabantur c&eros parabolam istam.
Duo homines ascenderunt in templum utorarent. unus
phariseus & alter publicanus. Phariseus stans. haec
apud se orabat. Domine gratias ago tibi. quia non sum sicut
c&eri hominum. Raptoreis iniusti. Adulteri. velut & iam
hic publicanus. Jejuno bis in sabbato. decimas de omnium
quae posse video. Et publicanus alio gestans. nollebat nec
oculos ad caelum leuare. sed percutiebat pettus suum dicens.
Domine proprieus es to mihi peccatori. Dico uobis. descendit hic
iustificatus in domum suam ab illo.

Quia omnis quis exaltatur humiliabitur. Et quis humiliatur exaltabitur.
Adferabant autem ad illum & infantes ut eos tangere. quod
cum uididerent discipuli increpabant illos. Ihesus autem conuo-
cans illos dixit. Sint pueros uenire ad me. Et nolite eos
uare. Tali um est enim regnum dei.

Amendicouobis. quicumque non acceperit regnum dei sicut
puer. non intrabit in illud.

Et interrogauit eum quidam princeps dicens Magister
bone quid faciens uitam aeternam possidebo. Dixit autem
eius. Quid me dicis bonum. Nemobonus nisi solus dicit
mandata nostra. non occides. non moechaberis. non furum
facies. Non falsum testimonium dices. honoras patrem tuum
& matrem. Quia sit haec omnia custodiui auuentat mea.
Quo audito ihs. Aitei. Adhuc unum tibi deest. Omnia que
cumque habes uende & da pauperibus. Et habebis thesau
rum in caelo. Et ueni sequere me.

His ille audit contristatus est qui adiuverat ualde.
Videns autem ih̄s illum tristem factum. dixit. Quam diſi
cile quipcunias habent. in regnum dī intrabunt. Fac
lius enim camelum perforamen acus transire. quam
diutinem intrare in regnum dī. Et dixerunt qui audiebant.
Et quis potest saluus fieri. Ait illis. Quae impossibilia sunt
apud homines. possibilia sunt apud dī. Ait autem p̄erus.
Ecce nos dimisimus omnia. Et secuti sumus te.

Quidixteis. Amendicouobis. Nemo est qui reliquit domum
aut parentes. aut fratres. aut uxorem. aut filios propter
regnum dī. Et non recipiat multo plura in hoc tempore.
Et in saeculo uenturo uitam aeternam.

ASSUMP^{TI}SIT AV^{TM}HS D^UO D^IC^M. ET A^TILLIS

XVII.

Ecce ascendimus hierosolymam. Et consummabuntur omnia
quaescripta sunt per proph&as de filio hominis. Trad&ure enim
gentibus. Et in lud&ur. Et flagellabitur. Et conspu&ur. Et post
quam flagellauerint occidenteum. Et die tertia resurg&

Et ipsi nihil horum intellexerunt. Ceterat uerbum istud abscon-
ditum abeis. Et non intellegebant quae dicebantur.

Factum est autem cum ad propinquar& hiericho. caecus quidam
sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret turbam pree-
tereuntem. interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei.
quod ih̄s nazarenus transire. Et clamauit dicens. Ih̄u fili dauid.
misereremini. Et qui praiebant. increpabant eum ut taceret.
Ipse uero. multo magis clamabat. Fili dauid misereremini.
Stan autem ih̄s. ius sit illum adduci ad se. Et cum ad propin-
quass& interrogauit illum dicens. Quid tibi uis faciam?
Dñe ut uideam. Et ih̄s dixit illi. Respice fidem tua et saluum
fecit. Et confessum uidit & requebatur illum magnificans dñm.
Et omnis plebs ut uidit dedit laudem dō.

Et ingressus perambulabat hiericho. Et ecce uir nomine zache-
us. Et hicerat princeps publicanorum & ipse diuies. Et quae-
rebat uidere ih̄m quis esset. Et non poterat praeturba

qui a statura pusilla serat. Et praecurrens ascendit in arborum frumentorum ut uideret illum. qui a inde erat transi rur. Et cum uenisset ad locum suspiciens ih̄s uidit illum. Et dixit ad eum. Zacheae festinans descende. quia hodie in domo tua oportet me manere. Et festinans descendit &cepit illum gaudens. Et cum uiderent omnes mur murabant dicentes. quod ad hominem peccatorem diuer tiss. Stans autem zacheus. dixit addn̄m. Ecce dimidiū honorum meorum dñe do pauperibus. Et siquid aliquis defraudaui. reddo quadruplum. At iheradeum. Quia hodie salus domui huic facta est. Iō quod ipse filius sit abrahē.

Venit enim filius hominis querere & saluum facere quod perierat. **H**ac illis audientibus. adiens dixit parabolam. Iō quod es & prope hierusalem. Et quia & cestimarent quod consuebat regnū di manifestari.

Dixit ergo. Homo quidam nobilis abiit in regionem longin quam acciperet sibi regnum & reuerti.

Vocatis autem decim seruissius. dedit illis decim m̄nas. Et ait ad illos. Negotiamini dum uenio. Ciues autem eius oderant illum. Et miserunt legationem post illum dicentes. Nolumus hunc regnare super nos. Et factum est ut redit &

accepto regno. Et iussit vocari seruos quibus dedit pecu-
niā. ut scir& quantum quisque negotiatus esset. Venit autem
primus dicens. Domine m̄nūtia. Decim m̄nas adquisiuit.
Et ait illi. Euge bone serue. qui aīmodico fidelis fuisti. Eris potes-
tatem habens super decim ciuitates. Et alter uenit dicens. Domine
m̄nūtia. fecit quinque m̄nas. Et huic ait. Et tu es super quinque
ciuitates. Et alter uenit dicens. Domine. ecce m̄nūtia quam ha-
bui repositam in sudario. Timui enim te quia homo austriſeret
tollis quod non posuisti. Et m̄ & is quod non seminaſti. Dic iter.
De ore tuo te iudico seruēnequam. sciebas quod ego austriſ homo
sum. tollens quod non posui. et m̄ & ens quod non seminavi. Et quare
non dedisti pecuniam meam ad mensam. Et ego ueniens cum usuris
utique exigissem illud. Et adstantibus dixit. Aufer te ab illo m̄nam.
Et date illi quidem m̄nas hab&. Et dixerunt illi. Domine hab& de commis-.

Dico autem uobis. Quia omni habitabitur. Abeo autem qui
non hab&. Et quod hab& aufer& urabeo.

Verum tamen int̄ meos filios quinoluerunt me regnare super se.
Adducite huc & interficie ante me. Et his dictis. praecedebat

ascendens hierosolymam.

His factum est cum ad propinquas & ad b& h fage & b& haniam
ad montem qui uocatur olu&i. misit duos discipulos suos dicens.

Ite in castellum quod contra est in quo dintro euntes inueniatis
pallum asinæ alligatum cuinemo am quam hominum sedit.
solute illum & adducite. Et si quis uos interrogauerit quare
solutus. Sic dicas eti. qui ad n̄ operam eius desiderat.

Abi erunt autem qui misserant. Et inuenierunt sicut dixit illis
stamen pallum. Soluentibus autem illis pallum. dixerunt
domini eius ad illos. Quid solutus pallum? At illi dixerunt.
qui ad n̄ eum necessarium habet. Et duxerunt illum ad ih̄m.

Eti ac tantes uestimenta sua supra pallum in posuerunt ihm.

Eunte autem illo substernebant uestimenta sua in uia.

Et cum ad propinquar & iam addescensum montis oliu&ri coepe-
runt omnes turbae discipulorum gaudentes laudare dñm uoce
magna. super omnibus quas uiderant uitribus dicentes. Benedic uis
qui uenit rex innominedñ. Pax in celo gloria in & celis.

Bequidam phariseorum deturbis. dixerunt ad illum. Magister
increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico uobis. quia si hi
tacuerint. Lapidem clamatibunt.

Et ut ad propinquauit. videnti ciuitatem fleuit super illam dicens.
Quia si cognouissetis & tu. et quidem in hac die tua quae ad pacem tibi.
nunca autem abscondita sunt ab oculis tuis. qui aueniunt dies in te.
et circumdabunt te inimici tui uallo. et circumdabunt te. et

co angustabunt te undique. Et ad terram consernent te.

I coecum

II oculi

III oculum

I coecum

II oculi

III oculum

IV oculi

V oculi

I coecum

II oculi

III oculum

IV oculi

I coecum

II oculi

III oculum

IV oculi

Et filios tuos qui in te sunt.

Et non relinquent in te lapidem super lapidem. Eo quod non cognoueris tempus uisitationis tuae.

Etingressus in templum. coepit eicere uenientes in illo & ementes dicens filii. Scriptum est. quia domus mea domus orationis est. Vos autem fecistis illam speluncam latronum. **E**terat docens cotidie in templo. Principes autem sacerdotum & scribae & principes plebis quaerebant illum perdere. Et non inueniebant quid facerent illi. Omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

Et factum est in una die cum docente illo populum in templo & euangelizante. Conuenerunt principes sacerdotum & scribae cum senioribus. Et auunt dicentes ad illum. Dic nobis in qua potestate haec facis. Aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem. Respondens autem dixit ad illos. Interrogabouos & ego unum uerbum. Respondet e mihi. Baptismum iohannis de caelo erat a nigh hominibus. At illi cogitabant inter se dicentes. Quia si dixerimus de caelo. dico. quare ergo non credidistis illi. Si autem dixerimus ex hominibus. plebs universaliter lapidabit nos. Certisunt enim iohannem propheticam

XIII.

esse. Et responderunt senescire unde es? & Et ih̄u tū illis.

Neque ego dico uobis in qua potestate haec facio.

Coepit autem dicere ad plebem parabolam hanc. Homo
plantauit vineam & locauit eam colonis. Et ipse peregr̄fuit
multis temporibus. Et int̄ tempore misit ad cultores seruum.
ut de fructu vineae darent illi. quicquam dimiserunt eum
inanem. Et addidit alterum seruum mittere. Illi autem
hunc quoque caedentes. Et afficienes contumelia dimiserunt
inanem. Et addidit tertium mittere. qui & illum vulne
rantes eiecerunt. Dixit autem dñs vineae. Quid faciam.
mittam filium meum dilectum. forsitan cum hunc uiderint
uerebuntur. quem cum uidissent coloni cogitauerunt inter se
dicentes. Hic est heres occidamus illum ut n̄ rāsiathere
ditas. Et eiectum illum ex tra vineam. occiderunt. Quid
ergo faci illis dominus vineae. veni & perdi & colonos istos
& dabit vineam alius. Quo audito. dixerunt illi. Absit.

Ille autem aspiciens. Ait. Quid est ergo hoc quod scriptū
est. Lapidem quem reprobauerunt aedificantes. hic factus
est in caput anguli. Omnis qui ceciderit supra illum lapi
dem conquaſſabitur. Super quem autem ceciderit cōminu& illū.

Et quaerebant principes sacerdotum & scribae mittere

in illum manus illa hora. Et amuerunt populum. Cogno
ueruntem quod ad ipsos dixerit similitudinem istam.

L codic.
II
arc. coecis
om. oox.

ET OBSERVANTES MISERUNT INSIDIATORIS

• XVIII.

quise iustos simularent. ut caperent eum in sermone. ut tra
derent illum principati & potestate praesidis. Et interro
gauerunt illum dicentes. Magister. scimus qui a recte dicit
& docet. & non accipit personam. sed in ueritate uiam didoces.

Licet nobis dare tributum caesari anno. Considerans autem
dolum illorum. dixit adeo. quid me temptatis? Ostendite
mihi denarium. Cuius habet imaginem & inscriptionem?

Respondentes dixerunt. caesaris. Et ait illis. Redde ergo
quaecaevis sunt caesari. Et quae di sunt deo. Et non potuerunt
uerbum eius reprehendere coram plebe. Et mirati in responso
eius tacuerunt. Accesserunt autem quidam sadducaeorum
qui negant esse resurrectionem. Et interrogauerunt eum
dicentes. Magister. moyserscripsit nobis. Si frater alius
mortuus fuerit habens uxorem. Et hic sine filio fuerit
ut accipiat eam frater eius uxorem. Et suscit & semen fratri
suo. Septem ergo fratres erant. Et primus accepit uxorem.
& mortuus est sine filio. Et sequens accepit illam. Et ipse
mortuus est sine filio. Et tertius accepit illam. similiter

& omnes septem. & non reliquerunt semen & mortuis sunt.
 Nouissime omnium mortua est & mulier. In resurrectione ergo
 cuius erit uxoris. Siquidem septem habuerunt eam uxori
 rem. Et at illis hi. Filii saeculi huius nubunt & traduntur
 adnuptias. Illuero quid digni habebuntur saeculo illo & resur
 rectione & mortuis. neque nubunt neque ducant uxores. neque
 enim ultra mori poterunt. Aequales enim angelis sunt & filii sunt
 dei. cum sint filii resurrectionis. qui auero resurgent mortui. It
 mores ostendit secus rubrum. sicut dicit. dñm dñ abraham &
 dñm isaac & dñm iacob. Dñ autem non est mortuorum sed uiuorum.
 omnes enim uiuunt ei. Respondentes autem quidam scribarum.
 dixerunt. magister benedixisti.

Trampliuit non audebat teum quicquam interrogare.

Quid autem ad illos. quomodo dicunt xp̄m filium dauid esse. It
 ipse dauid dicit in libro psalmorum. Dixit dñs dñ meo. sede
 ad extremitatis. Donec ponam inimicos tuos scabellum pedum
 tuorum. Dauid ergo dñ illum uocat. Et quomodo filius eius est.

Audiente autem omnipopulo. dixit discipulis suis. Adtende
 acribis. qui uolunt ambulare in stolis. & amant salutationes
 in foro. Et primas cathedras in sinagogis. Et primos discubitos in conuic-

Quid euorant domos uiduarum. simulantes longam orationē.

Zhi accipient damnationem maiorem. Respiciens autem uidet
eos qui mittebant munera sua ingazoflatum diuties.
Vidit autem & quandam uiduam pauperculam mittenitem aera
minuta duo. Et dixit veredicouobis. Quia uida haec pau-
per plus quam omnismisit. Nam omnis hi & abundanti-
sibi miserunt in munera di. Haec autem & eo quod deest
illi. omnem uictum suum quem habuit misit.

Et quibusdam dicentibus de templo quod lapidibus bo-
nis & donis ornatum esset. dixit. Haec quae uideis uenient
dies in quibus non relinqueretur lapis super lapide quin non destrukturatur.
Interrogauerunt autem illum dicentes. Praeceptor. quan-
do haec erunt. Et quod signum cum fieri incipient. quid dixit.
Uide ne seducamini. Multienim uenient in nomine meo
dicentes. Quia ego sum & tempus ad propinquauit. Nolite
ergo ire post illos. Cum autem uideritis proelia & sedi-
tiones nolite terrei. oportet primum haec fieri. sed non
dum statim finis. Tunc dicebat illis. Surgite gens contra
gentem. Et regnum aduersus regnum. Et terra motus
magnierunt per loca. Et pestilentiae & famae terro-
res que de celo & signa magna erunt.

Sed ante haec omnia in ciente uobis manus suas & per-

sequentur. tradentes in sinagogas & custodias. trahenter
ad reges & praesides propter nomen meum. Contingat
autem uobis intestimonium.

Ponite ergo in cordibus uris non praemeditari quem admodum respondeatis. Ego enim dabo uobis os & sapientiam. cui non poterunt resistere & contradicere omnes aduersarii vestri. Trademini autem a parentibus & fratribus. Et cognitis & amicis. Et morte adficiet & uobis. Et tunc odio omnibus propter nomen meum. Et capillus decapitatus non peribit. impudentia tua possidebitur anima surata.

Cum autem uideritis circumdari ab exercitu hierusalem. tunesci tote quia adpropinquauit desolatio eius.

Tunc qui iudeas sunt fugiant in montes. Et qui in medio eius discendant. Et qui in regionibus non intrent in eam. qui ad dies ultionis his sunt. ut implentur omnia quae scripta sunt.

Valeant pregnantibus & nutrientibus in illis diebus.

Erit enim pressura magna super terram. Et in populo huic.

Et cadent in ore gladii. Et capti ui ducentur in omnes gentes. Et hie rusalem calcabitur agentibus. Donec implentur temporanationum.

Herunt signa in sole & luna & stellis. Et interris pressura gentium. praeconfusione sonitus maris & fluctuum. Ardentibus

hominibus praetimore & pectatione. quae superuenient uni
uersorbi. Nam uirtutes caelorum mouebuntur

Et nunc uidebunt filium hominis uenientem innube cum potestate
magna & maiestate. His autem fieri incipientibus. respicite
& leuate captaura. qm ad propinquat redemptioru. Et dixit
illis similitudinem. Uidelicet fulneam & omnes arbores cum pro-
ducunt iam & se fructum. Scitis qm prope est aestas. Ita & uos
cum uidetas haec fieri. Scitote qm prope est regnum dñi. Amen
dic uobis. Quia non præceribit generatio haec. Donec omnia flant
Caelum & terra transibunt. verba autem mea non transibunt

Attendete autem uobis ne forte grauentur corda uaria in crapula
& ebriestate. Et curis huius uita. Et superueniat in uos repentina
dies illa. Tamquam laqueus enim superueni & in omnes. qui se-
dent super faciem omnis terrae. Vigilate itaque omni tempore
orantes. ut digni habeantini fugere ista omnia quae futura sunt.
Et stare ante filium hominis. Erat autem diebus docens in templo.
Noctibus uero sciens. morabatur in monte qui uocatur oliveti. Et
omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum.

Ad propinquat autem dies festus azimorum quidicitur pascha.

ET QUÆ FERBANT PRINCIPES SACERDOTVM
& scribæ. quomodo eum interficerent. timebant uero plebem.

xviii

INTRUIT autem satanas in iudam quicognominabatur scarioth. unū de duodeci.

Etabuit. & locutus est cum principibus sacerdotum & magistratibus.

Quemadmodum illum traderet eis. Et gavisunt. Et pactisunt.

pecuniam illidare. Et spopondit. Et quaerebat oportunita-

tem. ut traderet illum sine turbis. Venit autem dies azimorum.

In qua necesse erat occidi pascha. Et misit per eum & iohannē dicens.

Eunter parate obir pascha ut manducemus. At illi dixerunt.

Ubi uis paremus. Et dicit ad eos. Ecce introeuntibus uobis incui-

tatem. occurra & uobis homo. amphora aquae portans. Sequi

minium in domum in quam intrat. Et dicitis patris familia do-

mus. Dicit tibi magister. Ubi est diuersorum. ubi pascha cum

discipulis meis manducemus. Et ipse uobis ostendit caenaculum magnū

stratum. Et ibi parate. Eunter autem. inuenierunt sicut dixit illis.

Et parauerunt pascha. Et cum facta esset hora. discubuit. Et duode-

cim apostoli cumeo.

Et illi. Desiderio desideravi hoc pascha manducare uobis cum.

Ante quam patiar.

Dico enim uobis. quia & hoc non manducabo illud. Donec impleatur

in regno dī. Et accepto calice. gratias egit. Et dixit. Accipite. & di-

uidite inter uos. Dico enim uobis. Quod non bibam degenerati-

one uitæ. Donec regnum diueniat.

Et accepto pane gratia regit. Et fregit. Et dedit eis dicens. Hoc est
corpus meum quod prouobis datur. hoc facite in mea memoria.

Similiter & calicem. post quam caenauit dicens. Hic est calix. No
uum testamentum in sanguine meo. qui prouobis fundetur.

Verum tamen. Ecce manus tradentis me. mecum est in mensa.
Et quidem filius hominis. secundum quod definitum est uadit.
Uerum tamen. vae illi homini per quem tradetur.

Et ipsi ceperunt quaerere inter se. quis erit & crederet. qui hoc facturus esset.

Facta est autem & contentio inter eos. Quis eorum uideretur esse
maior. Dixit autem ei Reges gentium dominantur eorum.
Et qui potestatem habent super eos. beneficia uocantur. Vos autem
non sic. Sed qui maius est in uobis. fiat sicut uincitur. Et qui pre
cessor est. sicut ministrator.

Nam quis maius est. qui recumbit. an qui ministrat. Nonne
qui recumbit. Ego autem in medio ueni sum. Sicut qui ministrat.
Vos autem estis. Qui per mansistas mecum in temptationibus meis.
Et ego dispono uobis. sicut disposuit mihi pater meus regnum.
ut edatis & bibatis super mensam meam in regno meo.

Et sedeat is super thronos. iudicante duodecim tribus israhel.

Ait autem dñs. Simon. simon. Ecce satanas & p&liuitus.
ut cribrari & sicut tritacum. Ego autem rogavi prote. ut
non deficiat fides tua.

VIII **E**t ualiquando conuersus. confirmas fratres tuos.

Quidixite Dñe. tecum paratussum. & incarerem. Et timor
temire. Et ille dixit. Dic tibi pere. Non cantabit hodie
gallus. donec ter. abneget nos semel.

X **E**t dixit eis. Quando misiuor sine facculo & pera & calciamentis.
Numquid aliquid defuit uobis? At illi dixerunt. Nihil. Dixit
ergo eis. Sed nunc qui habet sacculum. tollat similiter & per am
Et quin non habet. vendat tunicam suam & emat gladium.

VIII **D**ico enim uobis. qm adhuc hoc quod scriptum est oportet & impleri in me.
Et quodcum inquis deputatus est. Etenim ex qua es sunt de me. si ne habes.

X **A**tille dixerunt. Dñe. ecce gladius uohic. At ille dixit eis. Satis est.
Et regressus. ibat secundum consu&udinem in montem olivae.

II **E**t cum perueniret & ad locum. dixit illis. Orate. Ne intrabis in temptationem.

I **E**t ipsa uulnus est ab eis. quantum iactus est lapidis. Et positis geni
bus. orabat dicens.

Pater. si uis. transfer calicem istum a me. Verum tamen.
Non mea uoluntas. sed tua fiat.

X **A**pparuit autem illi angelus de caelo confortans eum. Et factus
in agonia. prolixius orabat. Et factus est sudore eius. sicut
guttae sanguinis decurrentis interram.

Et cum surrexit & aboratione & uenire & addiscipulos suos. in
uenit eos dormientes pra&risita. Et ait illis. Quis dormitus?

Surgite. orate. ne intr&is in temptationem

AD HVC Eo LOQVENTE. ECCE TURBA ET QVI Vocabatur. XX.
Iudas unus de duodecim. ante celebatores. Et ad propinquum quatuor lib.

Vitroscopic & Ureum

Ibrauitem . dixit illi Iuda . osculo filium hominis tradis .
Videntes autem hi quicircumsum erant quod futurum erat . dixerunt ei . Dñe . si percutimus singladio . Et percussit unus e illis seruum principis sacerdotum . Et amputauit auriculam eius dextram . Respondens autem ih̄s . ait . Sinite usquehuc .

X sat **I** cum & ligiss& auricula meus. sanauit eum

Dixit autem Ihesus deoſ qui uenerant ad ſe principes ſacerdotum
& magiſtratus templi. & ſeniores. Quiaſ ad latronem exiſtiſ
cum gladiis & fūſtibus. cum cotidie uobis cum fuerim in templo.
non extendiſt iſ manus in me. Sed haec eſt hora uīa. It potefcas
tenebrarum.

Comprehendentes autem eum. duxerunt ad domum principissacerdotum.
Petrus uero. sequebatur a longe. Accensio autem igni in medio
atrio. Et circum sedent ab illis. et atque rus in medio eorum.
AQuemcum uidisset ancilla quaedam sedente ad lumen. iteum fuisse
intuita. dixit. Ecce cum illo erat.

Aille negauit eum dicent mulier non nouillum. Et post
pusillum. aliud uide seum dixit. Et tu de illis eris p̄erus uero.
Ait. Ohomo. non sum. Et inter uallos factos. quasi horae unius.
Alius quidam ad firmabat dicens. Vere. & hic cum illo erat.
Nam & galilaeus est. Et ait p̄erus. Homo. Nescio quid dicas.
Et continuo ad huc illo loquente. cantauit gallus.

Et conuersus dñs. Respxit p̄rum. Et recordatus est p̄rus
uerbi dñi sicut dixerat. qui aprius quam gallus cantet. ter me
negabis. Et egressus foras p̄rus. fleuit amare.

Et uiri quiete habant illum. in ludebante dicentes. Et uelaue
runteum. Et percutiebant faciem eius. Et interrogabant
eum dicenter. Proph̄ita. quis es? qui te percussit? Et alia
multa blasphemanter dicebant in eum.

Et iuxta factus est dier. conuenerunt seniores plebis & principes sa
cerdotum & scribae. Et duxerunt illum in concilium suum
dicenter. Sit uerex p̄s. dic nobis.

Et ait illis. Si uobis dixero. non credetis mihi. Si autem in
terrogauerero. non respondebitis mihi. Ne quedimittatis.

Ex hoc autem erit filius hominis. sed enim ad extris uirtutis dñi.

Dixerunt autem omnes. Tu ergo es filius dñi. Qui ait. Vos dicitis. quia ego sum.
Ailli dixerunt. Quid ad huc deinderamus testimonium. ipsi enim
audiuimus de ore eius.

Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad pilatum.

Cooperunt autem illum accusare dicentes Hunc inuenimus

subuentem gentem nostram. Et prohibentem tributa dariccesari.

Et dicentes sexpm regem esse.

Pilatus autem interrogauit eum dicens Tu es rex iudeorum.

Atille respondens ait Tuditis.

Ait autem pilatus ad principes sacerdotum & turbas Nihil inuenio cause in hoc omni-

Atti illi inualecebant dicentes Commouit populum docens per uni-

ueriam iudeam. Et incipiens agalilaeam usquehuc. Pilatus autem

audiens galilaeam interrogavit si homo galilaeus esset. Et ut

cognovit quod de herodis potestate esset remisit eum ad herodem.

qui & ipse hierosolymis erat illi diebus. Heroder autem iuso ihu-

gauisus est ualde. Erat enim & multo tempore cupiens uidere

eum. Et quod audiret multa de illo. Et sperabat signum aliquot

uidere ab eo fieri. Interrogabat autem illum multis sermoni-

bus. At ipse nihil illi respondebat.

Stabant & iam principes sacerdotum & scribe. Constanter accusantes eum.

Spreuit autem illum heroder cum exercitu suo. Et in latus indutum

ueste alba. Et remisit ad pilatum. Et factis sunt amici heroder

& pilatus in ipsa die. nam ante inimicierant ad inuicem.

Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum & magistris

tibus. & plebe. dixit ad illos. Obulisti mihi hunc hominem
quasi auer tentem populum. Et ecce ego coram iudicis interro-
gans. Nullam causam inueni in homine isto. & his in quibus eu accusatis.

Sed neque heroder. Nam remissiuos ad illum. Et ecce nihil dignum
morte actum est ei.

Amendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat di-
mittere eis. per diem festum unum.

Exclamauit autem simul uniuersa turba. dicens. Tolle hunc.
Et dimittite nobis barabban. Quierat propter seditionem quan-
dam factam inciuitate & homicidium. missus in carcere.

Iterum autem pilatus loquitur se ad illos. volens dimittere ih̄m.
At illi. succlamabant dicentes. Crucifige. crucifige illum.

Ille autem tertio. dixit ad illos. Quidenim malis fecit iste. Nullam
causam mortis inuenio in eo. corripiam ergo illum & dimittam.

Atilli instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur.
Et inualescebant voces eorum.

Et pilatus adiudicauit fieri. p&missionem eorum. Dimisit autem
illum. qui propter homicidium & seditionem missus fuerat
in carcere. quem p&ebant. Ih̄m uero tradidit uoluntati eorum.

Et cum ducerent eum. adprehenderunt simonem quendam cyre-
nensem uenientem deuilla. Et in posuerunt illic crucem portare
post ih̄m.

Sequebatur autem illum multatus populi & mulie
rum. quae plangebant & lamentabantur eum. Conuer
sus autem ad illas iher. dixit. Filiae hierusalem. nolite
fлeres super me. sed super uos ipsas filiae. & super filios uos.
Qm̄ ecce uenient dies. in quibus dicent. Beatae steriles & uentres
qui non genuerunt. Et ubera quae non lactauerunt. Tunc in
cipient dicere montibus. cadite supernos. Et collibus operite
nos. Quia si in uiridi ligno haec faciunt. in arido quid si.

Ducabantur autem & aliud duo nequam cum eo. ut interficerentur.

Et post quā uenerunt in locum qui vocatur calvariae ibi crucifixi sunt
Et latrones. unus ad extremitatē. Et alterum a sinistris.

Ihesus autem dicebat. Pater dimittet illos. Non enim scunt quid faciunt.

Inuidentes uero uestimenta eius. miserunt sortes. Et stabat populus spectans.
Hoc deridebant illum principem eis. dicentes. Alios saluos
fecit. se saluum faciat. si hīc est xp̄s electus.

In ludebant autem ei & milites accedentes. & ac cum offerentes
illi dicentes. Si tu es rex iudeorum. saluum te fac.

Erat autem & superscriptio scripta super illum. Literis grecis.
Et latinis. Et hebraicis. Hic est rex iudeorum.

Vnus autem de his qui pendebant latronibus. blasphemabat
eum dicens. Si tu es xp̄s. saluum factem & ipsum & nos.

Respondens autem alter increpabat illum dicens. Neque
tutimes dñm quod in eadem damnationes. Et nos quidem
iuste nam digna factis recipimus. Hic uero nihil maligessit

Et dicebat ad ih̄m. Dñe. memento mei. cum ueneris in regnum tuum.

Et dixit illi ih̄s. Amendico tibi. hodie mecum eris in paradyso.

Erat autem fere hora sexta. et tenebrae factae sunt in uniuersa
terra. usque in horam nonam. Et obscuratus est sol:

Et uelum templi recessum est medium.

Et clamans uocem magnam ih̄s. ait. Pater. in manus tuas commendo
sp̄m meum. Et haec dicens. expirauit.

Videns autem centurio quod factum erat. glorificauit dñm dicens.
Vere hic homo iustus erat.

Et omnis turba eorum quis simul aderant ad spectaculum istud.

Et uidabant quae siebant. percutientes pectora sua reuertebantur.

Stabant autem omnes notieius alio lange. et mulieres quae se curae
erant eum agalilae. haec uidentes.

Et ecce uir nomine ioseph. qui erat decurio uir bonus & iustus.

hic non consenserat consilio & actibus eorum. Abarimathia

ciuitate iudeae. qui & pectabat & ipse regnum dñi. hic accessit

ad pilatum. Et periret corpus ih̄s.

Et depositum inuoluit sindone. Et posuit eum in monumento & cito.

In quo nondum quisquam positus fuerat.

L cccciii
x sol

Et diererat parasceues. Et sabbatum in luce scelut. Subsecutae autem mulierer quae cum ipso uenerant de galilaea. viderunt monumentum. Et quemadmodum positum erat corpus eius.

L cccvii
viii an cccc

Et reuertentes parauerant aromata & unguenta. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum

L cccviii
i cccc
ii cccc
iii cccc
lo cccc

VNA autem sabbati ualde diluculo uenerant ad monumentum portantes quae parauerant aromata. Et inuenierunt lapidem reuolutum a monumento. Et ingressae non inuenierunt corpus domini huius. Et factum est dum mente consternata esse de isto. Ecce duo uiristi & erunt secus illas in ueste fulgenti.

L cccix
ii cccc
iii cccc

Cum timerent autem & declinarent uultum interram. dixerunt adillas. Quid quaeritis. Viuentem cum morauis. Non est hic sed resurrexit. Recordamini qualiter loquitur est uobis. cum adhuc in galilaea esset & dicens. Quia oportet & filium hominis tradiri in manus hominum peccatorum. Et crucifi. Et die tertia resurgere. Et recordates sunt uerborum eius.

L cccxiii
ii cccc
iii cccc
iv cccc
L cccxviii
x sol

REGRESSAE MONUMENTO NUNTIAR VNI XXI.
haec omnia. illis undecim. Et ceteris omnibus

Erat autem maria magdalene & iohanna. Et maria iacobi. Et ceterae quae cum eis erant quae dicebant ad apostolor haec. Et uisa sunt ante illos sicut deliramentum uerba.

XLI.

ista & non credebant illis. P&r rur autem surges & curru.
 admonumentum. Et procumbent. vidit linteum in sola posita.
 Et abit secum mirans quod factum fuerat. Et ecce duo & illis.
 ibant ipsa die in castellum quoderat in spatio stadiorum sex
 ginta ab hierusalem nomine emmaus. Et ipsi loquebantur ad in
 dicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est dum fabula
 rentur & secum quaererent. Et ipse ih̄s ad propinquans ibat
 cum illis. Oculi autem illorum tenebantur. Ne eum agnoscerent.
 Et ait ad illos. Quis vobis h̄i sermones quos confertis ad inuenient
 ambulantes. Et estis tristes. Et respondens unus cum nomine
 deopas. dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalem. Et non
 cognouisti quae factas sunt in illa hiis diebus? Quibus ille dixit?
 Quae? Edixerunt Deih̄u nazareno. qui fuit uir prophēta po
 tens in opere & sermone coramō & omni populo. Et quomodo
 eum tradiderunt summi sacerdotes & principes nr̄i in damnationem mortis. Et crucifixerunt eum. Nos autem sperabamus.
 quia ipse est & redemptus israhel. Et nunc super haec omnia
 ter tia dies est hodie quod haec factas sunt. Sed & mulieres quae
 dam & nr̄is terruerunt nos. quae ante lucem fuerunt admo
 numen tum. Et non inuento corporeius uenerunt dicentes.
 se & iam uisionem angelorum uidisse. quidicunt eum uiuere.

Et abierunt quidam & enī ad monumentum. Et ita inuenie
runt sicut mulieres dixerunt. Ipsuero. Non inuenierunt.
Et ipse dixit adeo. O fulti & tardicorde ad credendum
in omnibus quae loquutus sunt prophætæ. Nonne haec por
tuit pati xp̄m. Et ita intrare in gloriam suam. Et principiens
amor se & omnibus prophætis inter pra&tabatur illis in om
nibus scripturis quae de ipso erant. Et ad propinquauerunt
castello quo ibant. Et ipse se fixit longiusire. Et coegerunt
illum dicenter. Mane nobiscum q̄m ad uesperas cit. Et indu
nata est iam dies. Et intravit cum illis. Et factum est dum re
cumber & cum illis. Accepit panem & benedixit ac friggit & por
ridgebat illis. Et aperit oculorum. & cognoverunt eū.
Et ipse euauit & oculorum. Et dixerunt ad inuicem. Nonne
cor nřm ardens erat in nobis dum loqueretur in uia. Et peri
re & nobis scripturas. Et surgentes eadem hora. Regressi sunt
in iherusalem. Et inuenierunt congregatos undecim. Et eos
quicum ipsi erant dicentes. Quod surrexit dñs uere. Et appa
ruit simoni. Et ipsi narrabant quae gesta erant in uia.
Et quomodo cognoverunt eū in fractione panis.

Cum haec autem loquuntur. ih̄sus est in medio eorum. Et dicit
eis. Pax uobis. Ego sum. Nolite timere. Conturbati uero

L eccl
10 caru